

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/97/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114232599
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2114232599.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudcov: JUDr. Martin Holič a Mgr. Renáta Gavalcová, v právnej veci žalobkyne: C. P., nar. XX.X.XXXX, bytom A., S. XXXX/X, zastúpená AK: Mgr. Miroslav Tokarčík, so sídlom Trnava, Študentská 17, proti žalovanej: Fakultná nemocnica Trnava, IČO: 00 610 381, so sídlom Trnava, A. Žarnova 11, zastúpenej AK: JUDr. Darina Kurňavová, so sídlom Trnava, Kapitulská 5, za účasti intervenienta na strane žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, zastúpeného AK: JUDr. Baltazár Mucska, so sídlom Bratislava, Vajnorská 55, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, na odvolanie žalobkyne (III. výrok), žalovanej a intervenienta (I., II., IV., V. výrok) proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 11C/133/2014-433 zo dňa 14. decembra 2017, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiadnej zo strán **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom uložil žalovanej ospravedlniť sa žalobkyni za neoprávnený zásah do práva na jej zdravie v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku a to tak, že na adresu žalobkyne zašle doporučene list podpísaný štatutárnym zástupcom žalovanej v nasledujúcom znení: „Vážená pani P., neodborným konaním našich zdravotných pracovníkov v období od 15.12.2011 do 23.12.2011 a od 10.07.2012 do 27.07.2012 došlo k zásahu do Vášho práva na zdravie, osobný a rodinný život, čo predstavuje neoprávnený zásah do Vášho práva na ochranu osobnosti. Za tento zásah sa Vám Fakultná nemocnica Trnava touto cestou hlboko ospravedľuje.“, II. výrokom uložil žalovanej zaplatiť žalobkyni sumu 3.000,- Eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, III. výrokom vo zvyšku žalobu zamietol, IV. výrokom uložil žalovanej nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 % trov konania, V. výrokom uložil žalovanej nahradiť štátu trovy konania v rozsahu 100 % trov konania.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 488, § 489, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 853, § 420 ods. 1, § 100 ods. 1, 2, § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 1, § 2 ods. 1, 9, 10, § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o zdravotnej starostlivosti), s poukazom aj na procesné ust. § 193, § 262 ods. 1, § 256 ods. 2, § 257 Civilného sporového poriadku.

3. Okresný súd vychádzal zo skutkových zistení, že Oznámením o výsledku šetrenia podania sp. zn. PO 1524/2013, 124731/2013 zo dňa 30.12.2013 Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou žalobkyni oznamuje, že výkonom dohľadu na mieste úrad zistil neurologickom oddelení počas prvej

a druhej hospitalizácie porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, podanie hodnotia ako opodstatnené, Rozhodnutím Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Trnava č.k. ZS 204/00008/2014 zo dňa 13.5.2014 (č.l. 79) prvostupňový správny orgán uložil poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti - žalovanej pokutu 1.000,- Eur za porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., t.j. za porušenie povinnosti poskytnúť zdravotnú starostlivosť správne. Porušenie spočívalo v tom, že počas prvej hospitalizácie pacientky (pozn. súdu: žalobkyne) u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti od 15.12.2011 do 23.12.2011, ako aj počas jej druhej hospitalizácie u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti od 2.7.2012 do 25.7.2012 na neurologickom oddelení a od 25.7.2012 do 27.7.2012 na infekčnej klinike nebola pacientke z neurologického hľadiska poskytnutá správna zdravotná starostlivosť. U pacientky nebolo vykonané MR vyšetrenie mozgu prístrojom so silou magnetu 0,3 T, ktoré by s najväčšou pravdepodobnosťou ukázalo diseminované poškodenie centrálnej nervovej sústavy, nakoľko príčiny neurologickej poruchy bolo potrebné hľadať na úrovni hrudnej miechy alebo vyššie, resp. pri prepustení nebolo doporučené kontrolné vyšetrenie MR ambulantnou cestou na bežne dostupných prístrojoch so silou magnetu 1,5 T. Dokonca ani po obdržaní výsledkov z likvoru odobratého pri prvej hospitalizácii nebolo indikované vyšetrenie MR mozgu na prístroji 0,3 T. V spektre pomocných vyšetrení chýbalo realizovanie vyšetrenia multimodálnych evokovaných potenciálov. Po obdržaní výsledku MR mozgu počas hospitalizácie na infekčnej klinike v období od 25.07.2012 do 27.07.2012 neboli neurológom indikované ďalšie diagnostické postupy pri podozrení na sklerózu multiplex, rozhodnutím predsedníčky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou č.k. ZS 204/00008/2014/R zo dňa 22.9.2014 (č.l. 86) predsedníčka ÚDZS o rozklade účastníka správneho konania - žalovanej proti rozhodnutiu o uložení pokuty č. ZS 204/00008/2014 vydanému dňa 13.5.2014 úradom, pobočkou Trnava, rozhodla tak, že sa rozklad zamietá a rozhodnutie o uložení pokuty potvrdzuje. Podľa znaleckého posudku č. 127/2017 žalovaná nevykonala všetky potrebné úkony na to, aby včas diagnostikovala ochorenie skleróza multiplex u pacientky, pričom nedostatky boli zistené pri prvých dvoch hospitalizáciách žalobkyne u žalovanej. Pri prvej hospitalizácii spočívali nedostatky v tom, že pri klinickom obraze paraparézy a zmiešanej inkontinencii moču, pri výsledkoch vyšetrení likvoru (hraničná pleocytóza a proteinorrhachia, hyperalbuminémia), podľa vypočítaných indexov (porucha hematoencefalickej bariéry a intratekálnej tvorby IgG, na ELFO proteínov 1 kvore v gama frakcii IgG oligoklonálna skladba imunoglobulínov), neboli skompletizované všetky potrebné vyšetrenia potrebné k potvrdeniu, resp. vylúčeniu demyelinizačného ochorenia. Aj pri negatívnom MRI vyšetrení miechy v oblasti Th chrbtice mali byť doplnené aj MRI mozgu a MRI C - krčnej oblasti miechy. Zároveň mali byť doplnené aj vyšetrenia evokovaných potenciálov, ktoré vyšetrenia bolo možné realizovať aj ambulantne po prepustení pacientky z neurologického oddelenia. Vzhľadom na ťažkosti pacientky (nález paraparézy a zmiešanej inkontinencie), pri danom likvorovom náleze, žalovaná mala uvažovať v rámci diferenciálnej diagnostiky aj o demyelinizačnom ochorení a mali byť doplnené vyšetrenia magnetickou rezonanciou aj hlavy - mozgu, krčnej chrbtice a miechy, aj hlavne vzhľadom k tomu, že MRI Th ložiskové zmeny miechy nepotvrdilo a príčina ťažkosti pacientky bola aj na konci prvej hospitalizácie neobjasnená. V prepúšťacej správe boli vypísané aj výsledky likvorového vyšetrenia so zvýraznenými hodnotami zvýšených proteínov, albumínov, ale bez komentára v epikríze. Ak aj výsledky o prítomnosti oligoklonálnej skladby IgG ako aj o poruche hematoencefalickej bariéry a aj o oligoklonálnej skladbe sérových IgG neboli k dispozícii pri prepustení, po ich obdržaní (hlavne v prípade pozitIVITY oligoklonálnej skladby IgG) mala byť o tom pacientka informovaná a ďalej diagnosticky riešená. V prípade druhej hospitalizácie bola podľa znaleckej organizácie odborným pochybením nedostatočná komunikácia s pacientkou ku koncu hospitalizácie, nakoľko bola s podozrením na boreliózu, resp. parainfekčnú myogénnu léziu, preložená na infekčnú kliniku, kde sa zistilo, že išlo o myl. Keďže išlo o druhý pobyt pacientky na tomto oddelení, mali byť v rámci terajšieho ochorenia spomenuté aj výsledky likvorového vyšetrenia z predchádzajúceho pobytu, hlavne čo sa týkalo oligoklonálnej skladby imunoglobulínov IgG v likvore. Pacientka mala ťažkosti ako pri prvom pobyte a vzhľadom na pozitívny predchádzajúci likvorový nález malo byť potom uvažované aj o prípadnej realizácii kontrolnej lumbálnej punkcie a doplnení ďalších pomocných vyšetrení. Znalosť informácie o predchádzajúcom likvorovom náleze s pozitívnou oligoklonálnou skladbou imunoglobulínov v likvore by bola pritom diagnostické úvahy viedla aj smerom k demyelinizačnému ochoreniu. V prípade, že by sa MRI krčnej miechy realizovala už pri prvom pobyte v decembri 2011 a bola by potvrdila čo len jedno patologické ložisko, boli by sa diagnostické úvahy vysoko pravdepodobne uberali smerom diagnostiky demyelinizačného ochorenia typu sclerosis multiplex. Závery, ktoré vyjadril Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou sú správne v tom, že pri prvej hospitalizácii na neurologickom oddelení sa malo hľadať miesto poruchy v oblasti hrudnej miechy a vyššie, malo byť doplnené a prípadne aj ambulantne doplnené MRI mozgu a krčnej oblasti miechy (hlavne po obdržaní výsledkov likvoru v zmysle intratekálnej tvorby IgG a ich

oligoklonálnej skladby), pričom tieto vyšetrenia mohli byť realizované aj vzhľadom na dostupnosť MRI prístroji so silou 1,5 Tesla. Ďalší sled vyšetrení by sa odvíjal od týchto výsledkov. Len teoreticky možno uvažovať, čo by bol preukázal nález na MRI 1,5 T C chrbtice a miechy. Buď by bol negatívny, alebo by sa bolo zobrazilo aspoň jedno ložisko. Znalecká organizácia netvrdí, že by týmto boli splnené diagnostické kritéria pre sklerózu multiplex a bola by hneď nasadzovaná liečba, ale pacientka by bola neurologicky sledovaná a v ďalšom slede by mala dopĺňané s odstupom času kontrolné MRI vyšetrenia aj na MRI 3T, ktoré by na základe vyššej citlivosti už pravdepodobne demyelinizačné ložiská, ktoré spĺňali Mc Donaldove kritéria odhalili, a tým v kontexte výsledkov likvorového vyšetrenia a klinického obrazu by bola mohla byť diagnóza sklerózy multiplex stanovená skôr. Pri druhej hospitalizácii na neurologickom oddelení na rozdiel od záverov ÚDZS znalecká organizácia netvrdí, že pacientka mala byť jednoznačne prijatá späť na neurologické oddelenie. Po vylúčení Boréliovej infekcie, resp. následne po obdržaní výsledkov MRI mozgu, spolu v kontexte výsledkov likvorologického vyšetrenia z prvej hospitalizácie, ale mala byť pacientka ďalej diagnosticky riešená, čo bolo možné realizovať aj ambulantne. Aj napriek prítomnej myogénnej lézii pri EMG vyšetrení, malo byť uvažované aj o diagnóze sklerózy multiplex, bolo indikované v ďalšom slede doplniť MRI C chrbtice - miechy a pri pretrvávajúcom podozrení na demyelinizačné ochorenie aj MRI mozgu na 3T prístroji. Na demyelinizačné ochorenie typu Sclerosis multiplex bolo podľa znaleckej organizácie potrebné myslieť po obdržaní kompletných výsledkov vyšetrenia likvoru (mozgovo-miechového moku) pri prvej hospitalizácii. Pri pozitívnom náleze vyšetrenia likvoru hlavne náleze oligoklonálnej skladby IgG v likvore sa mali ďalšie diferenciálne diagnostické postupy viesť smerom k potvrdeniu, resp. vylúčeniu hlavne demyelinizačného ochorenia typu sklerózy multiplex už počas prvej hospitalizácie na neurologickom oddelení.

4. Okresný súd právne uzavrel, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Žalobkyňa si v konaní uplatňuje nároky vyplývajúce z práva na ochranu jej osobnosti, do ktorých malo byť zasiahnuté počas prvej a druhej hospitalizácie. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti žalobkyni zo strany žalovanej vnímať ako proces, ktorý v prípade prvej hospitalizácie skončil dňa 23.12.2011, a preto okresný súd dospel k záveru, že premlčacia doba pri práve na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do práva na ochranu osobnosti žalobkyne pri prvej hospitalizácii začala plynúť nasledujúci deň po jej ukončení, keď nevykonaním potrebných diagnostických výkonov ani v posledný deň hospitalizácie dňa 23.12.2011, malo byť zasiahnuté do práva na ochranu jej osobnosti. Keďže žaloba bola podaná na súde dňa 22.12.2014, bola podaná v rámci trojročnej premlčacej doby, námietka premlčania preto nebola vznesená dôvodne.

5. Právna teória a prax dôsledne odlišujú inštitút náhrady škody v podobe bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a inštitút ochrany osobnosti, ako aj nároky plynúce z nich oprávneným osobám. Medzi týmito právnymi inštitútmi je pojmová aj obsahová odlišnosť, nejde o konkurujúce si nároky. Občiansky zákonník v ustanovení § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, mena a prejavov osobnej povahy. Právo na ochranu zdravia patrí medzi osobnostné atribúty každého človeka a patrí spolu s právom na ochranu života medzi najvýznamnejšie stránky ochrany osobnosti každej fyzickej osoby, a to z dôvodu, že má bezprostredný dopad na kvalitu jej života. Kým škoda na zdraví sa premieta do fyzickej integrity a do majetkovej sféry fyzickej osoby, nemajetková ujma sa na rozdiel od toho premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Zároveň sa žalobkyňa v tomto ani v inom konaní nedomáha ani nedomáhala náhrady škody na zdraví v zmysle bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia.

6. Z vykonaného dokazovania, najmä zo znaleckého posudku vypracovaného v konaní, v spojení s vyjadrením poverenej znalkyne na pojednávaní, ako aj v spojení s rozhodnutiami ÚDZS, mal okresný súd jednoznačne za preukázané, že postup žalovanej pri diagnostike ochorenia žalobkyne nebol postupom lege artis, keď žalovaná nepostupovala správne pri určovaní diagnózy žalobkyne a zanedbala svoje povinnosti, pričom žalobkyni nebola poskytnutá zdravotná starostlivosť v rozsahu, v akom ju za využitia súčasných poznatkov medicíny a diagnostických postupov bolo možné poskytnúť, konkrétne znalecká organizácia špecifikovala, že postupom non lege artis bolo najmä nevykonanie MR krčnej chrbtice a mozgu už pri prvej hospitalizácii, a neskôr aj pri druhej, napriek tomu, že úvahy žalovanej mali smerovať k demyelinizačnému ochoreniu typu sklerózy multiplex, a zároveň nedostatočná komunikácia so žalobkyňou počas druhej hospitalizácie, a teda jasne uviedla, v čom postup žalovanej non lege artis spočíval.

7. Okresný súd teda nepovažoval za potrebné kontrolným znaleckým dokazovaním posúdiť správnosť záverov vypracovaného znaleckého posudku, pretože nemal pochybnosti o správnosti záverov znaleckého posudku, tieto sú v logickom súlade s ostatnými vykonanými dôkazmi, najmä so záverom rozhodnutí ÚDZS a dávajú tak dostatočne spoľahlivý podklad pre prijatie záveru, že postup žalovanej pri prvej aj pri druhej hospitalizácii žalovanej nebol postupom lege artis. V konaní neboli zistené také skutočnosti zásadného významu, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť závery znaleckého dokazovania, keď znalecky posudok bol vypracovaný znaleckou organizáciou zahŕňajúcou viacero znalcov, pričom závery znaleckého posudku boli riadne zdôvodnené.

8. K námietke, že znalecká organizácia neuvádza jednoznačne, či by skoršia diagnostika aj pri doplnení všetkých vyšetrení bola možná už pri prvej, resp. druhej hospitalizácii, a či by MRI nálezy spĺňali diagnostické kritériá, okresný súd poukázala na záver znaleckej organizácie, že ak by žalovaná vykonala potrebné vyšetrenia a viedla diagnostiku s úvahou o skleróze multiplex, žalobkyňa by bola neurologicky sledovaná a v ďalšom slede by mala dopĺňané s odstupom času kontrolné MRI vyšetrenia aj na MRI 3T, ktoré by na základe vyššej citlivosti už pravdepodobne demyelinizačné ložiská, ktoré spĺňali Mc Donaldove kritériá odhalili, a tým v kontexte výsledkov likvorového vyšetrenia a klinického obrazu by bola mohla byť diagnóza sklerózy multiplex stanovená skôr. V súdnej praxi sa pri zodpovednostných právnych vzťahoch vyvolaných lekáorskými postupmi upúšťa od preukázania 100%-nej príčinnej súvislosti, pričom takýto postup myslenia je vyvolaný snahou vyrovnáť slabšie postavenie poškodeného pacienta (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 10Co/95/2016 zo dňa 30.11.2016).

9. Žalovaná postupom non lege artis obrala žalobkyňu o možnosť začať s liečbou skôr a stabilizovať svoj zdravotný stav. Vzhľadom k tomu, že priebeh choroby bol u žalobkyne stabilizovaný s pomocou liečby, je vysoko pravdepodobné, že skorším nasadením liečby by sa priebeh jej choroby stabilizoval skôr. V oblasti medicíny je časté, že nie je možné s istotou dokázať príčinnú súvislosť medzi pochybením lekára a vzniknutou ujmu, je tu len istá miera pravdepodobnosti. Hoci žalovaná nespôsobila ochorenie žalobkyne, obrala ju o možnosť liečiť sa skôr, s možnosťou stabilizovať svoj zdravotný stav.

10. Nevykonaním potrebných vyšetrení, ktoré však mali byť vykonané z dôvodu, že úvahy žalovanej mali smerovať aj k demyelinizačnému ochoreniu typu sklerózy multiplex, došlo k neskorému diagnostikovaniu ochorenia sklerózy multiplex u žalobkyne, čím došlo k zásahu do práva na ochranu zdravia, a to jednak v rovine tej, že z dôvodu neskorej diagnostiky bola neskôr zahájená liečba žalobkyne (čím žalobkyňa stratila šancu stabilizovať skôr jej zdravotný stav), a tiež z dôvodu, že počas obdobia, kedy žalobkyne nebolo zistené ochorenie sklerózy multiplex, bola táto v neistote (čo malo negatívny dopad na jej psychický stav a tiež osobný a rodinný život). Boli tak naplnené predpoklady nemajetkovej ujmy, keď tu bola existencia zásahu do osobnostných práv žalobkyne, ktorý vyvolal alebo bol objektívne spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení osobnostných práv žalobkyne (poškodenie zdravia v zmysle psychických útrap žalobkyne počas obdobia diagnostiky a strata možnosti skôr stabilizovať svoj zdravotný stav), protiprávny (neoprávnený) charakter zásahu spočívajúci v konaní žalovanej zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobkyne (postup žalovanej non lege artis) a príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a touto ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnostných práv žalobkyne (rozsudok NS SR sp.zn. 6 Cdo 168/2010 zo dňa 09.11.2011). Skutočnosť, že lekári žalovanej v diagnostickom procese nehodnotili zistiteľný stav podľa súčasných poznatkov lekárskej vedy, preto nevykonali ani potrebné diagnostické úkony, a nestanovili správnu diagnózu, bola v konaní potvrdená znaleckým dokazovaním.

11. S argumentáciou žalovanej a intervenienta o neexistencii kauzálneho nexu medzi protiprávnym konaním žalovanej a vznikom ujmy u žalobkyne sa okresný súd nestotožnil. Ak by totiž došlo k včasnejšiemu určeniu diagnózy u žalobkyne, táto by nemusela prežívať vyše ročné obdobie neistoty, ktoré malo negatívny dopad na jej psychické zdravie a na jej osobný a rodinný život. Zároveň by bolo možné skôr zahájiť liečbu, ktorá by s vysokou pravdepodobnosťou mala na zdravotný stav žalobkyne pozitívny vplyv. V konaní nebolo sporné, že žalovaná samotné ochorenie žalobkyne nespôsobila, ale nie je možné súhlasiť s tvrdením žalovanej, že by ujma u žalobkyne vznikla aj za predpokladu, ak by žalovaná neporušila žiadnu právnu povinnosť. Možno konštatovať, že v medicíne na súčasnej úrovni poznania v prevažnej väčšine prípadov nie je možné vyjadriť sa s úplnou istotou k príčinnej súvislosti, ale len s určitou pravdepodobnosťou, pričom absolútne preukázanie tzv. kauzálneho nexu je v medicíne nereálne, nedosažiteľné a neutržateľné. Preukázať, že iba toto opomenutie žalovanej má

za následok škodlivý dôsledok, je v podstate nemožné, a výrazne oslabuje postavenie poškodeného pacienta (poukaz na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 5Co/255/2013 zo dňa 12.12.2014, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/197/2015 zo dňa 21.06.2016 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 10Co/95/2016 zo dňa 30. 11. 2016, uznesenie Ústavného súdu ČR sp.zn. I. ÚS 1919/08 zo dňa 12.08.2008).

12. Okresný súd dospel k záveru, že v danej veci sú splnené zákonné podmienky pre satisfakciu vo forme ospravedlnenia sa zo strany žalovanej žalobkyni v zmysle ustanovenia § 13 ods. 1 OZ, a preto žalobe v uvedenej časti vyhovel v znení pripustenej zmeny petitu žaloby, ktorou došlo k oprave textu ospravedlnenia. V ospravedlnení však špecifikoval obdobia, počas ktorých sa žalovaná dopustila postupu non lege artis, t.j. obdobia prvých dvoch hospitalizácií. Zároveň okresný súd uvádza, že možnosť súbehu zadosťučinenia v morálnom plnení a v peňažnom plnení nemusí byť v konkrétnom prípade vylúčená, čo možno vyvodíť zo slovného spojenia „má fyzická osoba tiež právo“. Zároveň uzavrel, že v danej veci sú splnené zákonné podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože došlo k strate šance žalobkyne aspoň z časti na lepší zdravotný stav, ako aj k zásahu do jej psychického zdravia a osobného a rodinného života až do času určenia diagnózy, k vzniku ujmy žalobkyne došlo porušením právnej povinnosti žalovanej, a medzi existenciou ujmy a protiprávnym konaním existuje príčinná súvislosť. V zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 OZ sú splnené zákonné podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože v danej veci došlo k nezvratnému zásahu do práva žalobkyne na ochranu zdravia v zmysle ustanovenia § 11 OZ, keď odstrániť následky neoprávneného zásahu nie je možné a za postačujúce primerané zadosťučinenie nie je možné považovať len ospravedlnenie žalovanej. Sú splnené predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď je nepochybné, že ujmu, ktorá vznikla žalobkyni, by na jej mieste každá iná osoba považovala za ujmu závažnú, a preto možno uzavrieť, že ide o ujmu (vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky) objektívne závažnú. Nemajetková ujma v peniazoch patrí žalobkyni za utrpenú psychickú ujmu a stratu šance stabilizovať skôr svoj zdravotný stav. Satisfakčná žaloba je potom prostriedkom na zmiernenie týchto negatívnych následkov.

13. Výšku relutárnej náhrady okresný súd určil v sume 3.000,- Eur na základe voľnej úvahy súdu, pretože ide o nárok, ktorého výšku nemožno zistiť inak, keď suma 30.000,- Eur bola žalobkyňou nadhodnotená a nezodpovedá okolnostiam prejednávanej veci. Takto priznané zadosťučinenie považuje za primerané s ohľadom na zistený skutkový stav v tejto veci. Okresný súd pri tom prihliadol k okolnostiam konkrétneho prípadu s cieľom vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, t.j. nemajetkovú ujmu, ktorá na osobnosti fyzickej osoby - žalobkyne vznikla. Prihliadol k intenzite, povahe a spôsobu neoprávneného zásahu, k charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, k trvaniu a rozsahu vzniknutej nemajetkovej ujmy. Zohľadnil aj, že k neoprávnenému zásahu do osobnostnej sféry žalobkyne došlo pochybením zdravotníckeho zariadenia, na ktoré sa pacient obracia s dôverou, že mu bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť a že zamestnanci - lekári sú dostatočne kvalifikovaní, pričom pacient právom očakáva, že bude čo najskôr zodpovedaná otázka, akým ochorením trpí a ako ho liečiť. Uvedené zlyhanie v diagnostickom procese je v rozpore s poslaním subjektu, ktorého podstatou činnosti je čo najskôr diagnostika a liečba ochorenia. Ďalej prihliadal na nenapraviteľný následok, ktorý vznikol v zdravotnej sfére žalobkyne, pokiaľ ide o psychické trápenie spôsobené dlhotrvajúcou diagnostikou, a stratu šance začať s liečbou skôr, pričom žalobkyňu bude neustále sprevádzať otázka, aký mohol byť jej zdravotný stav, keby sa s liečbou začalo skôr. Na druhej strane však prihliadol aj na skutočnosť, že samotné ochorenie žalobkyne žalovaná nespôsobila a nezodpovedá tak za celkový zdravotný stav, v ktorom sa žalobkyňa nachádza v súčasnosti. Tiež prihliadol na skutočnosť, že žalovanej bola zo strany ÚDZS uložená pokuta 1.000,- Eur, a teda istá miera satisfakcie pre žalobkyne tu je aj v tomto smere.

14. V prejednávanej veci nebolo namieste priznať žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške, ktorá je obvykle priznávaná v prípade smrti blízkej osoby, alebo v prípade neoprávneného zásahu zdravotníckych pracovníkov, ktorý má fatálne následky. Protiprávne konanie žalovanej z tohto konania bolo jednou z príčin, ktoré majú za následok súčasný stav žalobkyne, nie však jedinou, a je potrebné to vziať do úvahy. Výškou nemajetkovej ujmy v peniazoch sa zaoberal Ústavný súd ČR, ktorý v náleze sp. zn. I. ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015 uviedol, že „prisúdená výška náhrady síce nesmie byť pre zodpovedný subjekt likvidačná, na druhú stranu však musí pôsobiť na zodpovedný subjekt tak, aby sa snažil obdobným zásahom do práva na súkromný život spôsobeným hrubou nedbalosťou svojich

zamestnancov predchádzať, a to obzvlášť v situácii, že sa jedná o zdravotnícke zariadenie." Súd má za to, že stanovená výška nemajetkovej ujmy v peniazoch aj tieto kritériá spĺňa.

15. Pri určení subjektu, na ktorý sa vzťahujú sankcie podľa § 13 OZ v prípadoch, ak bol neoprávnený zásah do osobnostných práv spôsobený niekym, kto bol použitý právnickou či inou fyzickou osobou na činnosti tejto právnickej či inej fyzickej osoby, je potrebné vychádzať zo zásady, že tieto občianskoprávne sankcie postihujú s použitím analógie ustanovenia § 420 ods. 2 OZ v spojení s § 853 OZ samotnú právnickú či fyzickú osobu, ktorej sa neoprávnený zásah pripočíta. Pasívna vecná legitímácia žalovanej v konaní je teda daná z dôvodu, že žalobkyňa bola prijatá do ústavnej starostlivosti zdravotníckeho zariadenia, akým je žalovaná, pričom zásah do práva na ochranu jej osobnosti bol spôsobený zamestnancami žalovanej, ktorí za zavinený postup non lege artis sú v zodpovednostnom vzťahu voči svojmu zamestnávateľovi, teda žalovanej, podľa pracovnoprávných predpisov.

16. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, z čoho vyplýva jej úspech v rozsahu 100%. To v konečnom dôsledku znamená nárok žalobkyne voči žalovanej na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 100% trov konania, o čom súd rozhodol vo výroku IV. rozsudku. Pokiaľ ide o skutočnosť, že žalobkyňa nebola priznaná nemajetková ujma v požadovanom rozsahu, súd má za to, že nakoľko výška sumy závisela od úvahy súdu, uvedené neznamená čiastočný úspech žalobkyne, ale úspech v plnom rozsahu. Súd pritom poukazuje na dôvodovú správu k § 255 CSP (pozn. pôvodne k § 249 CSP, pričom v legislatívnom procese došlo k posunutiu paragrafov) a uvádza, že v ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. V zmysle dôvodovej správy, podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je uvádzaná náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti - určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, avšak náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške.

17. V konaní vznikli trovy štátu vyplatením znalečného, keď uznesením č. k. 11C/133/2014-297 zo dňa 05.05.2017 bolo znaleckej organizácii priznané znalečné v sume 2.073.41 eura, ktoré bolo vyplatené v sume 300,00 eur z preddavku zloženého žalovanou a v sume 1.773,41 eura z rozpočtových prostriedkov súd a uznesením č.k. 11C/133/2014-404 zo dňa 29.09.2017 bolo znaleckej organizácii priznané znalečné v sume 165,13 eura, ktoré bolo vyplatené z rozpočtových prostriedkov súdu. Trovy štátu s účinnosťou do 30.06.2016 upravovalo ustanovenie § 148 ods. 1 OSP, v zmysle ktorého mal štát podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Občiansky súdny poriadok bol s účinnosťou od 01.07.2016 zrušený s tým, že ho nahradil nový procesný poriadok, zákon č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ktorý trovy štátu neupravuje. Súd preto, rozhodujúc o trovách štátu, rozhodol podľa čl. 4 ods. 1 CSP (analogia legis) v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, keď vo výroku V. rozsudku priznal štátu nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100%. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania štátu aplikoval súd rovnaké východiská ako pri rozhodovaní o náhrade trov konania strán sporu, uvedené vyššie, t.j. pomer ich úspechu a neúspechu (plný úspech žalobkyne).

18. Proti rozsudku výlučne III. výroku (zamietnutej časti 27.000,- Eur) podala odvolanie žalobkyňa, ktorým navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo zmeniť a žalobe vyhovel v celom rozsahu a priznal žalobkyňu náhradu trov konania s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentovala tým, že priznanú sumu 3.000,- Eur považuje za neprimeranú. Neskorou diagnostikou prišla žalobkyňa o podstatnú časť života, jednak dĺžky života a jednak kvality, pretože podstata ochorenia SM spočíva v degradácii organizmu človeka, t.j. v skracovaní ľudského života a znížení samotnej kvality života, ktorý by mohla prežiť. To sa dá z pohľadu žalobkyne postaviť takmer na úroveň so stratou života. S argumentáciou okresného súdu v odseku 82 rozsudku nemôže súhlasiť, aj keď úvaha okresného súdu je logická, v tomto prípade však nie je právne ani skutkovo udržateľná, použiteľná ani dôvodná, a to vzhľadom na charakter pochybenia zdravotníckych pracovníkov, ktorých pochybenie považujeme tiež za fatálne. Pochybením žalovanej nastal rovnako fatálny následok ako v prípade spôsobenia okamžitej smrti.

19. Žalovaná podala odvolanie výlučne voči výrokom I., II., IV. a V. napadnutého rozsudku, ktorým navrhla rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie s poukazom na § 365 ods. 1 písm. e), f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentovala tým, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s námietkami žalovanej vznesenými v konaní a to: 1. nedostatok aktívnej legitímácie žalobkyne, 2. premlčanie nároku, 3. neexistencia zákonných podmienok vzniku

práva vyplývajúce z ustanovení § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, a že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno v súvislosti s nárokom. Nebolo žiadnym spôsobom preukázané porušenie jej povinností, nakoľko závery znalkyne MUDr. Janky Surovcovej, boli v celom rozsahu vyvrátené argumentáciou svedka MUDr. G. P., keď bolo potrebné vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania za účelom objasnenia sporných skutočností, ktoré vykonanie dôkazu navrhovala žalovaná, ako aj intervenient. Okresný súd mal zhodnotiť výpoveď svedka ako právne významnú v tom, že všetky nálezy žalobkyne ako pacientky, čo žalobkyňa ani nerozporuje, boli nešpecifické, čo vôbec nevzala do úvahy znalkyňa, ale nedôvodne trvala aj vo svojej výpovedi na tom, že žalovaná mala urobiť MR mozgu, pričom súčasne uviedla, že v čase poskytovania zdravotnej starostlivosti neexistovala žiadna literatúra alebo postup pri stanovovaní diagnózy sklerózy multiplex. Žalobkyňa nepreukázala a ani jednoznačne neuviedla, akým spôsobom zasiahla žalovaná do jej osobnostných práv, pokiaľ ide o vykonané úkony žalovanej, čoho preukázanie je jednoznačne zákonným predpokladom aplikácie ustanovení o ochrane osobnosti. Zdravotné záznamy od psychiatra, u ktorého sa lieči, pričom tieto záznamy nie sú dôkazom, že by práve v dôsledku útrap, podľa nej spôsobených neskorým diagnostikovaním ochorenia SM, sa zhoršilo jej psychické zdravie. Nedošlo k neskorému diagnostikovaní diagnózy SM u žalobkyne a to práve nesprávnym postupom žalovanej, keď podľa výpovede v roku 2011 neexistovali také poznatky medicíny a diagnostické postupy, ktoré by zakladali povinnosť žalovanej, napriek nešpecifickým nálezom, urobiť diagnostiku za účelom stanovenia diagnózy SM. Nesúhlasí s názorom žalobkyne, že by údajným nesprávnym postupom žalovanej pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti bola obraná o čas, kedy liečba mohla byť účinnejšia a kvalita jej života by mohla byť lepšia. S poukazom na odpoveď č. 15 znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že do tejto skupiny patrí aj žalobkyňa, u ktorej priebeh diagnózy skleróza multiplex nebol typický. Všetky diagnostické kritériá nemohli byť splnené vzhľadom na to, že demyelinizačné ložiská nespĺňali Mc Donaldove kritériá. Súdny znalec opakovane tvrdí, že mali byť vyšetrenia robené s odstupom času - po niekoľkých mesiacoch, čo žalobkyňa zanedbala, keď sa im mohla podrobiť ambulantne. V danom prípade je bezpodmienečne významným absencia, resp. nesúčinnosť žalobkyne po prvej hospitalizácii, kedy sa mala žalobkyňa podrobiť EMG, ako aj nesúčinnosť žalobkyne po druhej hospitalizácii. S poukazom na stanovisko súdneho znalca v tom, že "skoršia diagnostika a následne skoršie nasadenie liečby by vývoj ochorenia podstatnou mierou neovplyvnili. Súdny znalec neuvádza jednoznačne, či by skoršia diagnostika aj pri doplnení všetkých vyšetrení bola možná už pri prvej, resp. druhej hospitalizácii a či by MR nálezy spĺňali diagnostické kritériá. Ide o pochybnosti, na ktorých sa nedá prijať záver, ktorý by bol v neprospech žalovanej. Okresný súd dôkaz znalecký posudok č. 127/2017 (v bode 40 odôvodnenia) nesprávne zhodnotil a keď tento hodnotil v spojení s rozhodnutiami Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, keď o žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia tohto úradu č. k. ZS204/00008/2014/R zo dňa 22.09.2014 nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté. Pocit odcudzenia od spoločnosti a neschopnosti plnohodnotného života nespôsobila žalobkyňu žalovaná pri vykonávaní zdravotníckej starostlivosti, ale je to logický pocit každého, touto diagnózou postihnutého človeka. Znalkyňa len uviedla, že nesúlad s postupmi uvedenými v švajčiarskych odborných knižkách, ktoré však nie sú podľa nej záväzné. Žalobkyňa vidí porušenie povinností žalovanej v nevykonaní MR mozgu, ale pritom toto jej tvrdenie nemá opodstatnenie, keďže žalovaná MR mozgu urobila 7 mesiacov po prvej hospitalizácii v júli 2012, ale SM sa jednoznačne nepotvrdila. Z tohto je zrejmé, aby skoršia HR preukázala diagnózu SM, keď to nepotvrdila ani MR vykonaná o pol roka neskôr. Okresný súd bagatelizoval závery vyplývajúce zo svedeckej výpovede MUDr. G. P. a zhodnotil ju ako nespôsobilú spochybníť vierohodnosť určitých záverov znaleckého posudku. Okresný súd sa vôbec nevysporiadal s argumentáciou žalovanej a intervenienta v súvislosti s námietkou rozporov vykonaných dôkazov nielen medzi nimi navzájom, ale aj v rozporoch v samotnom jednom vykonanom dôkaze - v znaleckom posudku a tieto rozpory neodstránil napriek návrhom na vykonanie ďalšieho dokazovania a to vypracovanie ďalšieho znaleckého posudku, v ktorom by boli tieto rozpory odstránené. Nestotožňuje sa s odôvodnením rozsudku v bode 72, keď lekárska správa psychiatra nie je priamym dôkazom o tom, že by práve žalovaná spôsobila zhoršenie psychického stavu žalobkyne. Okresný súd nesprávne rozhodol o náhrade trov konania, keď odôvodnenie v bodoch 87, 88, 89, 90 je zmatečné a rozporuplné, považuje žalobkyňu v konaní za plne úspešnú, s čím nesúhlasí. 20. Intervenient podal odvolanie výlučne voči výrokom I., II., IV., a V. napadnutého uznesenia a navrhol ho zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania s poukazom na § 365 ods. 1 písm. d), e), f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že okresný súd sa nedostatočne vysporiadal s argumentáciou, že žalobkyňa nie je aktívne vecne legitimovaným subjektom na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko ide o žijúcu osobu, a to s poukazom na rozhodnutia KS Nitra zo dňa 25.11.2014, sp. zn. 8Co/276/2013, ÚS SR sp. zn. I. ÚS 426/2014. Okresný súd sa nevysporiadal s právnym názorom vyšších súdnych autorít, že žijúca osoba sa nemôže uplatňovať

nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípadoch, kedy má nárok na odškodnenie za SSÚ. Okresný súd ignoroval závery svedeckej výpovede MUDr. P., pričom jeho výpoveď bagatelizuje a v celom rozsahu sa stotožnil so znaleckým posudkom, pritom často podáva výklad nad rámec znaleckého posudku. Znalecká organizácia trvá na tom závere, že mala byť v danom prípade už pri prvých hospitalizáciách vykonaná MR mozgu, avšak zo zdravotnej dokumentácie je zrejme, že diagnostika takýmto postupom nenasvedčovala, a navyše, SM nenasvedčovala ani neskoršie vykonaná MR, preto je vysoko nepravdepodobné, aby pri vykonaní MR pri prvej hospitalizácii došlo zdravotnícke zariadenie k rozličnému záveru. Nesúhlasí s tým, že výpoveď svedka nie je spôsobilá spochybniť vierohodnosť určitých záverov znaleckého posudku tak, ako to prezentuje vo svojom odôvodnení okresný súd.

21. Žalobkyňa sa vyjadrila k odvolaniu žalovanej a intervenienta a uviedla, že rozsudok v napadnutých výrokoch I., II., IV, a V. navrhuje potvrdiť. Námietku žalovanej o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie považujeme za irelevantnú vzhľadom k predmetu konania, domáha sa ochrany svojich osobnostných práv, kto iný by mal byť žalobcom, ak nie ona. Nežalovala žiadnu škodu na zdraví, ale dožadovala sa „satisfakcie“ za zásah do jej osobnostných práv, preto ani nedošlo k žiadnemu premlčaniu. Žalovaná v odvolaní tvrdí neexistenciu zákonných podmienok vzniku práva vyplývajúce z § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka bližšie nešpecifikuje a neuvádza v čom vidí neexistenciu, resp. aké zákonné podmienky jej absentujú. Ďalej žalovaná tvrdí, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno v súvislosti s uplatneným nárokom. MUDr. G. P. nie je znalec, ale svedok. Na vypracovaní znaleckého posudku sa podieľalo 5 lekárov - znalcov. Okrem toho názory týchto znalcov resp. závery znaleckého posudku sú rovnaké ako závery rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, na ktorého obsahu sa podieľali ďalší dvaja špičkoví odborníci - znalci v danom odbore. Teda spolu 7 lekárov tvrdí to isté, a to hlavne to, že žalovaná neposkytla zdravotnú starostlivosť lege artis. MUDr. Janka Surovcová je špecialista v odbore neurológia a ako neurológ vykonáva aj svoju prax lekára. Vykonáva teda takú istú činnosť lekára - neurológa ako svedok MUDr. G. P. a vychádza z takých istých teoretických vedomostí a poznatkov modernej vedy v oblasti medicíny ako svedok. Na pojednávaní dňa 12.9.2017 veľmi promptne a odborne zodpovedala všetky otázky, pripomienky a odborné námietky žalovanej k znaleckému posudku a potvrdila správnosť znaleckého posudku a podala k nemu potrebné vysvetlenia a doplnenia. Okrem toho je MUDr. Janka Surovcová vedená MS SR ako znalec pod ev. č. 914763, v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie neurológia. Ak žalovaná tvrdí, že závery znaleckého posudku nie sú správne a znalec sa mylí, môže si nechať vypracovať u iného znalca nový znalecký posudok a predložiť ho do konania. K tvrdeniu žalovanej, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno uvádzame, že žalobkyňa predložila niekoľko významných dôkazov preukazujúcich jej tvrdenia a zásah do jej osobnostných práv, napr. rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, znalecký posudok, lekárske záznamy a výpovede niekoľkých svedkov. Žalovaná postavila svoju obranu len na svedeckej výpovedi jedného svedka MUDr. G. P., ktorého hodnovernosť je minimálne „spochybnená“, keďže ako primár neurologického oddelenia a zároveň ošetrojúci lekár žalobkyne je osoba, ktorá mala byť zodpovedná (v rámci kompetencii v organizačnej štruktúre žalovanej) za pochybenie žalovanej. Súhlasí s rozhodnutím okresného súdu o nároku na náhradu trov konania tak voči žalobkyne ako aj voči štátu, keď im priznal nárok vo výške 100%, keďže žalobkyňa bola úspešná v spore v plnom rozsahu. Námietka intervenienta o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie, je úplne absurdná a nepochopiteľná. Čo sa týka neunesenia dôkazného bremena žalobkyňou, tak argumenty a námietky intervenienta sú v tomto takmer totožné a upriamuje pozornosť hlavne na svedeckú výpoveď svedka MUDr. G. P.. Žalobkyňa sa domáhala iba ochrany svojich osobnostných práv a za zásah do týchto jej práv žiadala určitú satisfakciu, teda náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko má za to, že samotné ospravedlnenie za tento zásah nie je postačujúcim zadosťučinením.

22. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej aj CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP.

23. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami - zároveň stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi všetkých odvolaní (§ 380

ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne (III. výrok), žalovanej a intervencienta (I., II. IV. a V. výrok) nie je možné priznať úspech, keď napadnutý rozsudok je vecne správny v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

24. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolaní strán a intervenienta bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak I. výrokom uložil žalovanej ospravedlniť sa žalobkyni za neoprávnený zásah do práva na jej zdravie v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku, a to tak, že na adresu žalobkyne zašle doporučené list podpísaný štatutárnym zástupcom žalovanej v nasledujúcom znení: „Vážená pani Kaničárová, neodborným konaním našich zdravotných pracovníkov v období od 15.12.2011 do 23.12.2011 a od 10.07.2012 do 27.07.2012 došlo k zásahu do Vášho práva na zdravie, osobný a rodinný život, čo predstavuje neoprávnený zásah do Vášho práva na ochranu osobnosti. Za tento zásah sa Vám Fakultná nemocnica Trnava touto cestou hlboko ospravedlňuje.“, II. výrokom uložil žalovanej zaplatiť žalobkyni sumu 3.000,- Eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, III. výrokom vo zvyšku žalobu zamietol (27.000,- Eur), IV. výrokom uložil žalovanej nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100% trov konania, V. výrokom uložil žalovanej nahradiť štátu trovy konania v rozsahu 100% trov konania.

25. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou tvrdených nárokov, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatnených nárokov, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec v napadnutom rozsahu i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 OSP, odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku v napadnutej časti. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a preto nemôže dať za pravdu žiadnemu z odvolateľov (žalobkyňa, žalovaná a intervenient).

26. Vzhľadom na odvolaciu argumentáciu strán, odvolací súd považuje za podstatné uviesť iba nasledovné:

27. Pokiaľ ide o samostatnú náhradu nemajetkovej ujmy pri neoprávnenom zásahu do osobitností práv žalobkyne, je zrejmé, že poskytnutím zdravotnej starostlivosti non lege artis sa do jej osobných práv zasiahlo. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania ochorenie sklerózy multiplex bolo u žalobkyne diagnostikované až cca 14 mesiacov od prvých príznakov ochorenia, počas tohto obdobia žalobkyňa nevedela, akým ochorením trpí, keď ani nebola odkázaná na vyšetrenia, ktoré by prispeli k stanoveniu diagnózy, v dôsledku čoho žalobkyňa (aj) trpí psychickým ochorením a navštevuje psychiatrickú ambulanciu. Žalobkyni postupom žalovanej non lege artis bolo zasiahnuté do práva na zdravie (strata možnosti žalobkyne skôr stabilizovať zdravotný stav a psychické útrapy počas diagnostiky s negatívnym dopadom na jej osobný a rodinný život), ktoré patrí do práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ. Okresný súd správne uzavrel, že boli naplnené predpoklady nemajetkovej ujmy s poukazom na odsek 73 a 74 napadnutého rozsudku a preto vyhovel žalobe v časti satisfakcie vo forme ospravedlnenia (odsek 77 napadnutého rozsudku), keď zároveň uzavrel, že následky neoprávneného zásahu nie je možné odstrániť, pričom za primerané zadosťučinenie nie je možné považovať len ospravedlnenie žalovanej, preto postupoval správne, ak žalobkyni priznal aj nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 3.000,- Eur za utrpenú psychickú ujmu a stratu šance skôr stabilizovať zdravotný stav, s poukazom na to, že ujma ktorá vznikla žalobkyni, by na jej mieste každá iná osoba považovala za ujmu závažnú v vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie, dopad a dôsledky.

28. V súvislosti s podmienkami vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy možno konštatovať, že v praxi sa rozlišuje niekoľko druhov zodpovednosti. Medzi dva hlavné druhy patrí morálna a právna zodpovednosť. Morálna zodpovednosť vzniká na základe právne vynúiteľnej morálnej normy, preto nie je možné uplatňovať ju pred súdom. Uplatnenie morálnej zodpovednosti nevyklučuje súčasne uplatnenie právnej zodpovednosti. Pre vznik právnej zodpovednosti je potrebné naplnenie predpokladov

zodpovednosti. Tým sú: 1. protiprávne konanie alebo opomenutie, teda porušenie povinnosti zdravotníckeho pracovníka uloženej zákonom alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom, 2. škodlivý následok, zvyčajne ide o spôsobenie ujmy na zdraví, v niektorých prípadoch postačuje len ohrozenie právom chráneného záujmu, 3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním alebo opomenutím a škodlivým následkom, príčinná súvislosť medzi dvoma javmi, že taký vzťah, keď prvý jav je príčinou druhého a druhý následkom prvého. Druhý jav v prípade existujúcej príčinnej súvislosti by nemohol nastať bez prvého. K danej veci možno konštatovať, že v medicíne na súčasnej úrovni poznania však v prevažnej väčšine prípadov nie je možné vyjadriť sa s úplnou istotou príčinnej súvislosti, ale len s určitou pravdepodobnosťou, tak ako to správne konštatoval súd prvej inštancie. Občiansky zákonník nevyžaduje pre úspešnosť uplatnenia práva na ochranu osobnosti zavinenie, či už úmyselné alebo z neobstaranosti toho, kto sa dopustil neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti. Ide teda o objektívnu zodpovednosť. Zodpovedný subjekt za svoj neoprávnený zásah zodpovedá aj vtedy, kedy o ňom vôbec nevedel, tak, ako tomu bolo aj v prejednávanej veci, pričom pre vznik nároku na občianskoprávnu sankciu - nemajetkovú ujmu je potrebné, aby boli kumulatívne splnené všetky vyššie uvedené predpoklady, nedostatok niektorého z nich vylučuje možnosť uplatnenia predmetnej sankcie.

29. Občianskoprávna ochrana osobnosti, na rozdiel od ochrany trestnoprávnej a administratívno-právnej, je založená na objektívnom princípe. To znamená, že sa nevyžaduje zavinenie na strane ohrozovateľa či narušovateľa práva. Zodpovedný subjekt za svoj neoprávnený zásah zodpovedá, aj keby o ňom nevedel. Zodpovednosť za zásah do ochrany osobnosti sa preto nemôže nikdy vylúčiť dôkazom tzv. ospravedlniteľného omylu (t.j. dôkazom, že pôvodca zásahu konal dobromyseľne, napr. že podľa všetkých okolností prípadu mohol nepravdivé skutkové tvrdenia považovať za pravdivé). Dobrá viera (osobné presvedčenie) konajúceho nevylučuje totiž neoprávnenosť zásahu do objektívne existujúcej skutočnosti. Ujma, ktorá vznikne osobnosti poškodenej fyzickej osoby, je rovnaká bez ohľadu na to, či zásah bol spôsobený úmyselne, alebo bez zavinenia.

30. Pokiaľ ide o naplnenie podmienok pre vznik reparácie negatívneho zásahu do osobnostných práv žalobkyne, aj podľa názoru odvolacieho súdu z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že prišlo k zásahu, ktorý vyvolal ujmu na strane žalobkyne spočívajúcu v porušení jej osobnostných práv chránených ust. § 11 <. Občianskeho zákonníka a tento zásah mal charakter protiprávneho konania. Pojem zásahu do práva v zmysle § 13 ods. 1 <. Občianskeho zákonníka nemôže sa vykladať tak, že musí vždy ísť o aktívne konanie a nie o konanie pasívne - opomenutie. Pojem zásah v citovanom ustanovení vyjadruje nepochybne určité chovanie, a to či už pasívne alebo aktívne, pritom je dôležité posúdiť skutočnú neoprávnenosť zásahu do práv na ochranu osobnosti a samozrejme potom aj následky tohto zásahu pre fyzickú osobu (pozri napr. Ústavný súd ČR z 24. 10. 1995 sp. zn. I.ÚS 15/1995). Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ust. § 11 <. Občianskeho zákonníka a ktoré je v rozpore s právami a povinnosťami pôvodcu zásahu stanovenými právnym poriadkom (uznesenie NS ČR z 3.12.2002, sp. zn. 28Cdo/1524/2002). Konanie, ktoré vybočí z medzí prípustnosti, resp. oprávnenosti, ide o exces, ktorý je potom hodnotený ako zásah do osobnosti fyzickej osoby spojený s príslušnými nepriaznivými občianskoprávnymi sankciami v zmysle ust. § 13 <. Občianskeho zákonníka. Tam, kde v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby vznikne nemajetková ujma, vznikajú pre pôvodcu tohto zásahu občianskoprávne sankcie uvedené v § 13 ods. 1 <. a <. Občianskeho zákonníka. Pri aplikácii týchto sankcií je potrebné dodržiavať zásahu primeranosti; prostriedky ochrany uvedené v § 13 <. Občianskeho zákonníka musia byť primerané povahy zásahu. Zásada primeranosti znamená, že sankcie možno použiť len v poradí, v akom ich uvádza zákon bez ohľadu na to, akej sankcie sa domáha dotknutá osoba. Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 umožňuje za určitých podmienok používať namiesto morálneho (nepeňažného) zadostučenia peňažná náhrada (peňažné zadostučenie).

31. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 <. Občianskeho zákonníka je jedným z čiastkových a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobností fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia, ako rýdzo osobné právo na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv, nepostačuje a hoci ide o satisfakciu nemateriálnych osobnostných práv, rovnako ako v prípade bolestného a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 444 <. Občianskeho zákonníka alebo pri určení hodnoty autorského diela alebo predmetu priemyselného vlastníctva, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dať do vzťahu mieru ujmy v hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady

takej nemajetkovej ujmy (NS ČR z 25. 9. 2003, sp. zn. 30Cdo/1542/2003). Peňažné zadostučinenie môže priznať len súd svojim rozhodnutím, ak sú splnené dve kumulatívne podmienky, a to že morálne zadostučinenie nie je v konkrétnom prípade postačujúce a zároveň neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. O zníženie dôstojnosti fyzickej osoby či jej vážnosť v spoločnosti v značnej miere ide najmä vtedy, pokiaľ ujma v osobnostnej sfére fyzickej osoby vzhľadom na povahu, intenzitu, opakovanie a trvanie a širší okruh pôsobí nepriaznivo a jej následky pociťuje a prežíva ako závažné.

32. Peňažné zadostučinenie môže súd priznať, ak dospeje k záveru, že v konkrétnom prípade došlo ku skutočnému zníženiu dôstojnosti, resp. vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti, pričom tento zásah má značnú intenzitu. Na priznanie odškodnenia nestačí len možnosť zníženia dôstojnosti alebo vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. Súd musí bezpečne zistiť, že ak takémuto zníženiu skutočne došlo. Zadostučinenie v peniazoch predstavuje inštitút, ktorý nemožno použiť na vyváženie a zmiernenie bežnej čo len krátkodobo pôsobiacej nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby. Predpokladom pre jej prisúdenie je nedostatočnosť morálneho zadostučinenia a vznik nemajetkovej ujmy. Možnosť súbehu zadostučinenia v morálnom plnení a v peňažnom plnení nemusí byť v konkrétnom prípade výlučná. Možno to vyvodiť zo slovného spojenia „má fyzická osoba tiež právo“. Za situácie, že došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobkyne chráneného v § 11 <. Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je i zásah do telesnej integrity žalobkyne bez povinného informovaného súhlasu na takýto zásah, keď z objektívneho hľadiska je strata jedného z orgánov vaječníka a vajcovodu celkom neodčiniteľnou ujmov, je potom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka primeraným prostriedkom obrany proti takémuto neoprávnenému zásahu.

33. V súčasnosti platná právna úprava neustanovuje rozsah (výšku) peňažného zadostučinenia. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd. Výška peňažného zadostučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd však musí pri aplikácii svojej úvahy prihliadať na dve kritéria, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (pričom sa predpokladá, že čím závažnejšia bude táto ujma čo do svojho rozsahu, trvania, dôsledkov, odstrániteľnosti, tým bude vyššia jej náhrada v peniazoch) a okolnosti, pri ktorej došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby.

34. S poukazom na uvedené musia súdy v každom jednotlivom prípade vychádzať z dostatočne zisteného skutkového stavu a opierať sa o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiska vzťahujúce sa k zistenej miere zásahu do osobnosti práv postihnutej osoby. Len tak možno docieľiť satisfakčnú funkciu priznania náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch, ktoré sleduje primerané a zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Podľa ust. § 13 ods. 3 <. Občianskeho zákonníka je povinnosťou súdu určiť výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nielen s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, ale súčasne musí zväžiť okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práv. Toto posledné kritérium je určené všeobecne, aby súdu umožnilo prihliadať na najrôznejšie momenty, za ktorých dochádza k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby a ktoré aj prípadne takýto zásah ovplyvnili, resp. eventuálne aj podnietili. Úvaha súdov o výške odškodnenia musí abstrahovať od stavu vôle a vedomia pôvodcu neoprávneného zásahu do osobnosti poškodennej fyzickej osoby, pretože nemajetková ujma vznikne na dôstojnosti či vážnosti postihnutého vždy objektívne nepriaznivo bez ohľadu na to, či pôvodcom neoprávneného zásahu bola spôsobená nezavinene či zavinene. Sú však i názory, podľa ktorých má súd prihliadať i na to, či pôvodne neoprávneného zásahu zasiahol do osobnosti z nedbanlivosti (ľahkovážnosti) alebo či mu možno pripočítať úmysel, prípadne zlý úmysel a pohnútku (napr. škandalizovať a ohovoriť určitú osobu). Na majetkové pomery dotknutej osoby a pôvodcu zásahu súd nesmie pri kvantifikácii výšky náhrady vôbec prihliadať. Okrem iného je potrebné zdôrazniť, že súd je vždy viazaný návrhom žalobcu a nesmie priznať mu vyššiu náhradu, než je suma uvedená v žalobe (sudca nesmie ísť na žalobný návrh - non plus ultra). Požadovaná výška peňažného zadostučinenia potom tvorí maximálnu čiastku, ktorú súd môže priznať (porovnaj NS SR sp. zn. 5Cdo/4/1999).

35. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

36. Podľa § 11 <. Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia svojho mena a prejavov osobnej slobody.

37. Podľa § 13 ods. 1 <. Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

38. Podľa § 13 ods. 2 <. Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

39. Podľa § 13 ods. 3 <. Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

40. Vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 <. Občianskeho zákonníka pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy však § 13 ods. 3 <. Občianskeho zákonníka zakotvuje taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Súd musí pritom však vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žaloby. Závažnosť ujmy sa posudzuje najmä z hľadiska „odčiniteľnosti“ takéhoto zásahu, keď je jednoznačné, že smrťou blízkej osoby dôjde k neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných a vôbec interpersonálnych vzťahov, keď takýto zásah je svojou povahou trvalý a neodstrániteľný. Základom úvahy súdu o výške nemajetkovej ujmy je zistenie takých skutočností, ktoré súdu umožnia založiť úvahu na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí posudzovaného prípadu. Súd je povinný vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o úplné a preskúmateľné hľadiská, ktorými sú predovšetkým zistená závažnosť majetkovej ujmy a zistené okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo.

41. Vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 <. Občianskeho zákonníka citovaného v odseku 39 pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy však § 13 ods. 3 <. Občianskeho zákonníka zakotvuje taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Súd musí pritom však vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žaloby. Závažnosť ujmy sa posudzuje najmä z hľadiska „odčiniteľnosti“ takéhoto zásahu, keď je jednoznačné, že smrťou blízkej osoby dôjde k neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných a vôbec interpersonálnych vzťahov, keď takýto zásah je svojou povahou trvalý a neodstrániteľný. Základom úvahy súdu o výške nemajetkovej ujmy je zistenie takých skutočností, ktoré súdu umožnia založiť úvahu na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí posudzovaného prípadu. Súd je povinný vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o úplné a preskúmateľné hľadiská, ktorými sú predovšetkým zistená závažnosť majetkovej ujmy a zistené okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo.

42. Občiansky zákonník v § 11 <. priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do jej osobnosti, najmä jej života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, mena a prejavov osobnej povahy. K vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 <. Občianskeho zákonníka musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite. Pojem zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby zákonník nedefinuje ani nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté osobnostné práva fyzickej osoby. Je ním však bezpochyby tak aktívne konanie, ako aj pasívne správanie (zdržanie sa konania alebo jeho opomenutie), ktoré má v zákone uvedené znaky. Týmito znakmi je predovšetkým neoprávnenosť a nedovolenosť zásahu, ďalej objektívna spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby, príčinná súvislosť medzi zásahom a porušením osobnostných práv. Nedostatok ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť uloženia sankcií podľa ustanovení § 13 <. Občianskeho

zákonníka. Podľa ustálenej súdnej praxe neoprávneným zásahom v zmysle ustanovenia § 11 <. a nasl. Občianskeho zákonníka je zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, t.j. s právnym poriadkom. S poukazom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že zákon poskytuje ochranu predovšetkým životu a zdraviu fyzickej osoby, pretože ide o základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby, označované ako práva na telesnú integritu a jej nedotknuteľnosť. Nikto teda nemôže zasiahnuť do telesnej či psychickej integrity fyzickej osoby a každý sa musí zdržať konaní, ktorým by mohol ohroziť jej život alebo zdravie. Telo človeka tvorí integrálnu súčasť jeho osobnosti ako právneho subjektu. Osobnosť každej fyzickej osoby je jednotou zložky morálnej a telesnej, a preto, ak má občianske právo v rámci všeobecného osobnostného práva chrániť osobnosť fyzickej osoby v plnom rozsahu, musí sa táto právna ochrana nutne vzťahovať nielen na sféru morálnu, ale aj na sféru telesnú. Preto je právo na telesnú integritu uznávané za jednu z najvýznamnejších čiastkových práv, ktoré tvoria súčasť občiansko-právnej ochrany osobnosti ako celku. To platí aj na právnu úpravu, ktorá podľa ust. § 11 <. Občianskeho zákonníka právo na život a zdravie výslovne prehlasuje za súčasť širšieho práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Z toho potom vyplýva i právo na telesnú integritu (život a zdravie) ako súčasť jednotného všeobecného osobnostného práva (§ 11 <. Občianskeho zákonníka), ktoré je svojou povahou subjektívnym občianskym právom so všetkými uvedenými pojmovými znakmi.

43. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2 <. a <. Občianskeho zákonníka a nároky na náhradu škody za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 444 <. Občianskeho zákonníka sú samostatné právne prostriedky ochrany fyzickej osoby. Občiansky zákonník v ust. § 420 ods. 1 <., <. a § 444 <. Občianskeho zákonníka upravuje podmienky pre priznanie a odškodnenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia a v ust. § 13 <. a nasl. Občianskeho zákonníka sú vymedzené zákonné podmienky na priznanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy, či už vo forme morálneho zadosťučinenia alebo vo forme finančného zadosťučinenia. Podľa ustálenej judikatúry (uznesenie Vrchného súdu v Prahe zo dňa 31. 03. 1993, sp. zn. 5Co/18/93) súd pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy musí mať preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 <. OZ a to najmä z hľadiska intenzity trvania rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých na postavení navrhovateľa v rodine a v spoločnosti, resp. okolnosti, ktoré majú nepriaznivé následky na zdraví navrhovateľa. Finančné zadosťučinenie za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti je možné priznať, ak nebude postačujúce morálne zadosťučinenie a ak došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby, či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. O znížení dôstojnosti fyzickej osoby, či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere ide vtedy, pokiaľ ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzická osoba, vzhľadom k povahe, intenzite, trvaniu, rozsahu a šírke okruhu pôsobenia nepriaznivého následku, pociťuje a prežíva ako závažnú.

44. Základnými predpokladmi pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle ust. § 13 ods. 2 <. a <. OZ je teda protiprávny zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v značnej miere a príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnostnej sféry a znížením najmä dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti. Súd pri úvahe o primeranosti požadovanej satisfakcie musí predovšetkým vychádzať z celkovej povahy, ale i z jednotlivých okolností konkrétneho prípadu (musí prihliadnuť k intenzite, povahe, spôsobu neoprávneného zásahu, charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, trvaniu nemajetkovej ujmy a pod.). Platná právna úprava neustanovuje rozsah (výšku) peňažného zadosťučinenia. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd, pričom výška peňažného zadosťučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy musí súd vychádzať z dvoch kritérií - a to závažnosti vzniknutej ujmy, pričom sa predpokladá, že čím je závažnejšia táto ujma, čo do svojho rozsahu trvania dôsledkov a pod., tým vyššia bude aj jej náhrada v peniazoch a z okolností, ku ktorým došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. V každom prípade však súd musí vychádzať z dostatočne zisteného skutkového stavu, pretože len tak je možné docieľiť satisfakčnú funkciu priznanej náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch, ktorou sa sleduje primeraná a zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Treba ešte dodať, že aj keď stanovenie výšky náhrady je zo zákona na voľnej úvahe súdu, táto musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave ohľadne zákonom predvídateľných kritérií, to znamená, ohľadne závažnosti vzniknutej ujmy a s ohľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť i otázku samotného účelu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá v rámci primeraného zadosťučinenia konania o ochranu osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčíslieť, nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani

odškodniť nedá. Je možné za ňu „len poskytnúť zadosťučinenie“ (satisfakciu). V neposlednom rade i rozhodovacia činnosť súdov by o otázkach nemajetkovej ujmy mala pôsobiť preventívno-sankčne a mala sa tak stať nástrojom špeciálnej a generálnej prevencie, čo by vyžadovalo, aby sa rozhodovalo o sankcii s dostatočnou dôraznosťou a primeranosťou i z tohto pohľadu. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je možné zhrnúť, že pokiaľ je zodpovednosť za zásah do osobnostných práv zodpovednosťou objektívneho charakteru (zodpovednosť daná bez ohľadu na zavinenie), je práve otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu pre stanovenie výšky relatívnej satisfakcie podľa § 13 ods. 3 <. OZ zásadným spôsobom spoluurčujúca, to znamená, že potreba finančnej satisfakcie by mala narastať v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššia miera zavinenia je vždy neoprávnenosťou zásahu do osobnostných práv zosilnená.

45. S námietkou žalovanej, že okresný súd sa nevysporiadal so vzneseniu námietkou premlčania sa odvolací súd nestotožnil s poukazom na odseky 31, 32, 33 napadnutého rozsudku v ktorých okresný súd správne uzavrel, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (viď napr. rozsudok NS SR sp.zn. 2 Cdo 194/2011 zo dňa 27.11.2012). Pokiaľ ide o začiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby na náhradu za nemateriálnu ujmu v peniazoch, je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba tak začína plynúť nasledujúcim dňom po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Žalobkyňa si v konaní uplatňuje nároky vyplývajúce z práva na ochranu jej osobnosti, do ktorých malo byť zasiahnuté počas prvej a druhej hospitalizácie. Pričom okresný súd správne uzavrel, že poskytovanie zdravotnej starostlivosti žalobkyni zo strany žalovanej treba vnímať ako proces, ktorý v prípade prvej hospitalizácie skončil dňa 23.12.2011, keď premlčacia doba začala plynúť nasledujúci deň po jej ukončení, keď nevykonaním potrebných diagnostických výkonov ani v posledný deň hospitalizácie dňa 23.12.2011, malo byť zasiahnuté do práva na ochranu jej osobnosti. Keďže žaloba bola podaná na okresnom súde dňa 22.12.2014, bola podaná v rámci trojročnej premlčacej doby, námietka premlčania nebola vznesená dôvodne.

46. S námietkou žalovanej a intervenienta, že okresný súd sa nevysporiadal s argumentáciou, že žalobkyňa nie je aktívne vecne legitimovaným subjektom na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko ide o žijúcu osobu, keď má nárok na odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia s poukazom na rozhodnutia KS Nitra sp. zn. 8Co/276/2013 zo dňa 25.11.2014, sp. zn. I. ÚS 426/2014 sa odvolací súd nestotožnil z dôvodu, že okresný súd sa s námietkou intervenienta vnesenou už počas konania na okresnom súde správne vypořiadal a to v odsekoch 35, 36, 37 napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje aj odvolací súd, z ktorých vyplýva, že aj keď žalobkyňa žijúcou osobou je aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy (aj) v peniazoch, keďže nároky škody na zdraví ako bolestné a sťaženia spoločenského uplatnenia a nároky z titulu ochrany osobnosti sú odlišné právne inštitúty, pričom škoda na zdraví sa premieťa do fyzickej integrity a do majetkovej sféry fyzickej osoby, nemajetková ujma sa na rozdiel od toho premieťa do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti, keď zároveň správne okresný súd poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28.5.2014 (R 1/2015), ktorý vyslovil názor, že nemajetkovou ujmu v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je ujma v nemajetkovej sfére života fyzickej osoby, ktorá sa bezprostredne nepremieťa do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby a treba ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (pozri § 16 Občianskeho zákonníka) a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (pozri § 444 Občianskeho zákonníka). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je dosiahnuť vyváženosť medzi ujmu na hodnotách ľudskej dôstojnosti a jej konkrétnym finančným vyjadrením. Cieľom je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnnejšiu občianskoprávnou ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§ 444 Občianskeho zákonníka) je poskytnúť relatívnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia). Z čoho dovolací súd uzavrel, že v platnej úprave odškodnenia ujmy na zdraví nemá oporu záver odvolacieho súdu, že rámec špeciálnej úpravy odškodnenia ujmy na zdraví fyzickej osoby zahŕňa v sebe aj ochranu dôstojnosti osoby dotknutej neoprávneným zásahom

i práva na súkromný a rodinný život. Podľa odvolacieho súdu záver okresného súdu, že žalobkyňa je aktívne vecne legitímovaná v danej veci nespochybňuje podľa ani poukaz intervenienta na uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 426/2014 zo dňa 1.4.2015, z ktorého nevyplýva záver o tom, že žijúca osoba sa nemôže súbežne domáhať nárokov vyplývajúcich z ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka popri nárokoch, ktoré sú pokryté § 444 Občianskeho zákonníka a zákonom č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia.

47. Žalovaná podľa odvolacieho súdu nedôvodne namíeta, že okresný súd sa nevysporiadal s námietkou neexistencie zákonných podmienok vzniku práva vyplývajúce z § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, a že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno v súvislosti s nárokom. V odseku 73 napadnutého rozsudku okresný súd uzavrel, že nevykonaním potrebných vyšetrení, ktoré však mali byť vykonané z dôvodu, že úvahy žalovanej mali smerovať aj k demyelinizačnému ochoreniu typu sklerózy multiplex, došlo k neskorému diagnostikovaniu ochorenia sklerózy multiplex u žalobkyne, čím došlo k zásahu do práva na ochranu zdravia, a to jednak v rovine tej, že z dôvodu neskorej diagnostiky bola neskôr zahájená liečba žalobkyne (čím žalobkyňa stratila šancu stabilizovať skôr jej zdravotný stav), a tiež z dôvodu, že počas obdobia, kedy žalobkyňi nebolo zistené ochorenie sklerózy multiplex, bola táto v neistote (čo malo negatívny dopad na jej psychický stav a tiež osobný a rodinný život). Boli naplnené predpoklady nemajetkovej ujmy, keď tu bola existencia zásahu do osobnostných práv žalobkyne, ktorý vyvolal alebo bol objektívne spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení osobnostných práv žalobkyne (poškodenie zdravia v zmysle psychických útrap žalobkyne počas obdobia diagnostiky a strata možnosti skôr stabilizovať svoj zdravotný stav), protiprávny (neoprávnený) charakter zásahu spočívajúci v konaní žalovanej zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobkyne (postup žalovanej non lege artis) a príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a touto ujmov, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnostných práv žalobkyne. Okresný súd poukázal na rozsudok NS SR sp.zn. 6 Cdo 168/2010 zo dňa 09.11.2011, kde dovolací súd uviedol, že „diagnostický omyl sám osebe nemožno považovať za protiprávne konanie a nemôže preto založiť ani právnu zodpovednosť za následky na zdraví, ktoré vyvolal. Takým sa okrem iného, môže stať v prípade, ak lekár nehodnotil v diagnostickom procese, zahŕňajúcom tiež i jeho rozhodovanie o použití alebo nepoužití dostupných diagnostických metód, zistiteľný stav podľa súčasných poznatkov lekárskej vedy.“ Ďalej uzavrel, že skutočnosť, že lekári žalovanej v diagnostickom procese nehodnotili zistiteľný stav podľa súčasných poznatkov lekárskej vedy, preto nevykonali ani potrebné diagnostické úkony, a nestanovili správnu diagnózu, bola v konaní potvrdená znaleckým dokazovaním. Ohľadom konkretizácie postupu žalovanej non lege artis odvolací súd poukazuje aj na odsek 66 napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd uzavrel, že žalovaná pri diagnostike žalobkyne počas prvej a druhej hospitalizácie nepostupovala postupom lege artis, keď nevykonala pri prvej hospitalizácii MR mozgu a cielenú MR krčnej chrbtice, pri druhej hospitalizácii nevykonala MR krčnej chrbtice, v rámci diferenciálnej diagnostiky nevedla úvahy smerom k demyelinizačnému ochoreniu typu sklerózy multiplex, ale naopak nesprávne vylúčila neurologickú príčinu ťažkostí, nedostatočne komunikovala so žalobkyňou počas druhej hospitalizácie, a po zistení, že v diagnostike lymfkej boreliózy došlo k omylu, nepokračovala v ďalšej diagnostike žalobkyne, hoci výsledky likvoru a klinický obraz žalobkyne mali viesť žalovanú k zaoberaniu sa diagnózou sklerózy multiplex a k potrebe vyšetrení MR mozgu a krčnej chrbtice. Z dôvodu postupu žalovanej non lege artis nedošlo k určeniu diagnózy sklerózy multiplex skôr, ako by k nemu došlo za riadneho behu vecí, t.j. ak by žalovaná lege artis postupovala. V odseku 69 a 70 napadnutého rozsudku okresný súd uzavrel, že žalovaná postupom non lege artis obrala žalobkyňu o možnosť začať s liečbou skôr, čím oddialila možnosť podstúpiť liečbu stabilizujúcu jej ochorenie. Pričom najmä v prípadoch zanedbania lekárskej starostlivosti má pre pacienta akákoľvek šanca na lepší výsledok veľkú hodnotu. Vyslovil záver, že vzhľadom k tomu, že priebeh choroby bol u žalobkyne stabilizovaný s pomocou liečby, je vysoko pravdepodobné, že skorším nasadením liečby by sa priebeh jej choroby stabilizoval skôr. Ďalej aj tým, že postupom žalovanej non lege artis bolo ochorenie sklerózy multiplex u žalobkyne diagnostikované až cca 14 mesiacov od prvých príznakov ochorenia, počas ktorého obdobia žalobkyňa nevedela, akým ochorením trpí, keď zároveň nebola ani odkázaná na vyšetrenia, ktoré by prispeli k stanoveniu diagnózy. Pričom z výpovedí žalobkyne, ako aj svedkov Q. P., D. P., E.P. a Mgr. Q. E. mal okresný súd za preukázané, že žalobkyňa psychicky trpela dlhotrvajúcou diagnostikou, resp. tým, že napriek vážnym zdravotným problémom a dvom hospitalizáciám nevedela v období od ukončenia prvej hospitalizácie u žalovanej dňa 23.12.2011 do určenia diagnózy dňa 22.2.2013, akým ochorením trpí, mala chmurné myšlienky, bola v depresiách, psychiatricky je liečená s poukazom na lekársku správu MUDr. R. A. zo dňa 5.9.2013 (na čl. 131).

48. S námietkou žalovanej (aj intervenienta) o neexistencii kauzálneho nexu sa okresný súd zaoberal v odseku 74 napadnutého rozsudku, na ktorý odkazuje odvolací súd, pričom okresný súd uzavrel, že s námietkou sa nestotožňuje z dôvodu, že ak by došlo k včasnejšiemu určení diagnózy u žalobkyne, táto by nemusela prežívať vyše ročné obdobie neistoty, ktoré malo negatívny dopad na jej psychické zdravie a na jej osobný a rodinný život a zároveň by bolo možné skôr zahájiť liečbu, ktorá by s vysokou pravdepodobnosťou mala na zdravotný stav žalobkyne pozitívny vplyv. Hoci žalovaná nespôsobila ochorenie žalobkyne, čo nebolo v konaní sporné, obrala ju o možnosť liečiť sa skôr, s možnosťou stabilizovať svoj zdravotný stav okresný súd nesúhlasil s tvrdením žalovanej, že by ujma u žalobkyne vznikla aj za predpokladu, ak by žalovaná neporušila žiadnu právnu povinnosť. Odvolací súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, že v medicíne na súčasnej úrovni poznania v prevažnej väčšine prípadov nie je možné vyjadriť sa s úplnou istotou k príčinnej súvislosti, ale len s určitou pravdepodobnosťou, pričom absolútne preukázanie tzv. kauzálneho nexu je v medicíne nereálne, nedosiahnuteľné a neutržateľné. Nie je preto možné sa stotožniť s argumentáciou o nepreukázaní kauzálneho nexu, pretože preukázať, že práve a iba toto opomenutie žalovanej má za následok škodlivý dôsledok, je v podstate nemožné, a výrazne oslabuje postavenie poškodeného pacienta (poukaz na uznesenie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 1919/08 zo dňa 12.8.2008). Tvrdenia žalovanej, že u žalobkyne ide o nevyliciteľné ochorenie správne považoval okresný súd za irelevantné vo vzťahu k sporu, keďže z výsledkov vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobkyni nebola poskytnutá dostatočná zdravotná starostlivosť, a teda prišlo k pochybeniu zamestnancov žalovanej.

49. Žalovaná namietala aj, že závery znalkyne MUDr. Janky Surovcovej, ktoré sú čisto v hypotetickej rovine, boli v celom rozsahu vyvrátené argumentáciou svedka MUDr. G. P., keď bolo potrebné vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania za účelom objasnenia sporných skutočností. Odvolací súd sa s touto námietkou nestotožnil, keď MUDr. Janka Surovcová bola poverená znaleckou organizáciou (ktorá vypracovala znalecký posudok), aby bola vypočutá ako znalkyňa na pojednávaní, na ktorom bola podľa § 208 ods. 3 CSP vylúčená o skutočnostiach uvádzaných v znaleckom posudku, pričom MUDr. G. B. PhD. ako primár neurologického oddelenia žalovanej bol v konaní vypočutý ako svedok podľa § 196 a nasl. CSP. Okresný súd v odseku 51 napadnutého rozsudku uzavrel, že nepovažoval za potrebné kontrolným znaleckým dokazovaním posúdiť správnosť záverov vypracovaného znaleckého posudku, pretože nemal pochybnosti o ich správnosti, ktoré sú v logickom súlade s ostatnými vykonanými dôkazmi, najmä so záverom rozhodnutí ÚDZS a dávajú tak dostatočne spoľahlivý podklad pre prijatie záveru, že postup žalovanej pri prvej aj pri druhej hospitalizácii žalovanej nebol postupom lege artis. Pričom v konaní neboli zistené také skutočnosti zásadného významu, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť závery znaleckého dokazovania, keď znalecky posudok bol vypracovaný znaleckou organizáciou zahŕňajúcou viacero znalcov, pričom závery znaleckého posudku boli riadne zdôvodnené. Doplnenie dokazovania kontrolným znaleckým posudkom by bolo nadbytočné a neopodstatnené, pretože žalovaná ani intervenient po vypočutí znalkyne za znaleckú organizáciu ani neuviedli konkrétne výhrady, t. j. v čom spočíva nesprávnosť záverov znaleckého posudku, ktoré by bolo potrebné preveriť. Poukazovali len na to, že závery znaleckej organizácie a závery svedka ohľadom postupu (non) lege artis sú rozdielne, čo však vzhľadom k daným záverom (v neprospech žalovanej) a vzhľadom k vzťahu svedka k žalovanej (primár neurologického oddelenia žalovanej) nie je prekvapujúce, avšak nie je dôvodom pre kontrolné znalecké dokazovanie. Okresný súd správne v odseku 44 napadnutého rozsudku poukázal aj na to, že posudzovanie odbornosti znalca neprináleží strane sporu, ani súdu, pretože skutočnosť, že je znalec resp. znalecká organizácia je zapísaná v zozname znalcov už sama o sebe predpokladá jeho/jej odbornosť. Závery znaleckého posudku preto nemôže spochybniť žalovaná svojimi vyjadreniami, ani svedok ňou navrhnutý (keďže tento nevystupuje v pozícii znalca ani odborne spôsobilej osoby, keď takáto pozícia je v jeho prípade vylúčená s poukazom na § 51a ods. 1 vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z.), tieto by bolo možné spochybniť napr. predložením súkromného znaleckého posudku žalovanou (§ 209 CSP). Znalkyňa vypočutá v konaní (obsah zápisnice z pojednávania zo dňa 12.9.2017 na č.l. 381 uviedla, že odborná literatúra a učebnice neurológie sú bežne dostupné, že aj keď nemá oficiálne doporučené neurologické postupy neurologickou spoločnosťou, neznamená to, že nemá postupovať diferenciálne a neurologicky a neurológovia musia čerpať z odbornej literatúry, preto sa odvolací súd nestotožnil s námietkou žalovanej, že v čase poskytovania zdravotnej starostlivosti neexistovala žiadna literatúra alebo postup pri stanovovaní diagnózy sklerózy multiplex.

50. V súvislosti s námietkou žalovanej, že žalobkyňa jednoznačne neuviedla a ani nepreukázala akým spôsobom zasiahla žalovaná do jej osobnostných práv pokiaľ ide o vykonané úkony žalovanej odvolací súd poukazuje už na uvedené v odseku, že nevykonaním potrebných vyšetrení došlo k neskorému

diagnostikovaní ochorenia sklerózy multiplex u žalobkyne, čím došlo k zásahu do práva na ochranu zdravia, a to jednak v rovine tej, že z dôvodu neskorej diagnostiky bola neskôr zahájená liečba žalobkyne (čím žalobkyňa stratila šancu stabilizovať skôr jej zdravotný stav), a tiež z dôvodu, že počas obdobia, kedy žalobkyňa nebolo zistené ochorenie sklerózy multiplex, bola táto v neistote (čo malo negatívny dopad na jej psychický stav a tiež osobný a rodinný život). Pričom neposkytnutie správnej zdravotnej starostlivosti žalobkyňi žalovanou bola preukázané znaleckým dokazovaním, podľa ktorého pri postupe žalovanej lege artis bola by diagnostikovala ochorenie sklerózy multiplex u žalobkyne výrazne skôr ako v roku 2013 a teda žalobkyňa stratila týmto (ne)konaním žalovanej možnosť stabilizovať svoj zdravotný stav skôr s možnosťou začatia náležitej liečby. Žalobkyňa svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy preukázala jednak výpoveďami svedkov označených v odseku 70 napadnutého rozsudku ako aj lekárskou správou MUDr. R. A. zo dňa 5.9.2013 označenej v odseku 71 napadnutého rozsudku.

51. S námietkou žalovanej, že sa nestožňuje s odôvodnením rozsudku v odseku 72, a že zdravotné záznamy od psychiatra, u ktorého sa lieči, nie sú dôkazom, že by práve v dôsledku útrap, podľa nej spôsobených neskorým diagnostikovaním ochorenia SM, sa zhoršilo psychické zdravie žalobkyne sa odvolací súd nestotožnil, pričom práve z namietaného 72 odseku odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva záver okresného súdu, že v súvislosti dlhotrvajúcou diagnostikou ochorenia bola žalobkyňi spôsobená psychická ujma, keď dlhodobo žila v neistote ohľadom príčiny zdravotných problémov, pričom ani po dvoch hospitalizáciách nemal určenú konkrétnu diagnózu, uvedené obdobie neistoty ťažko psychicky prežívala a psychicky trpela. Pričom okresný súd svoj záver skonštatoval s poukazom nielen na lekársku správu MUDr. R. A. zo dňa 5.9.2013 ale aj výpoveď žalobkyne a svedeckých výpovedí svedkov P., svedka R., Svedka P., svedkyne E., ktoré okresný súd vyhodnotil v odseku 70 napadnutého rozsudku.

52. Teória trestného práva rozdeľuje dôkazy podľa vzťahu k dokazovanej skutočnosti na priame a nepriame. Priamy dôkaz priamo potvrdzuje alebo vyvracia dokazovanú skutočnosť. Nepriamy dôkaz potvrdzuje alebo vyvracia skutočnosť pomocou inej skutočnosti, ktorá s dokazovanou súvisí len nepriamo. Nepriame dôkazy musia tvoriť sústavu - harmonický celok.

53. S námietkou žalovanej, že do skupiny, u ktorej priebeh diagnózy skleróza multiplex nebol typický (s poukazom na odpoveď č. 15 znaleckého posudku) odvolací súd nesúhlasí, pričom okresný súd v odseku 65 napadnutého rozsudku správne (s poukazom na závery znaleckého posudku) skonštatoval, že v konaní nebol znaleckou organizáciou urobený ten záver, že by práve u žalobkyne išlo o prípad, kedy nie je objektívne možné aj niekoľko rokov stanoviť diagnózu sklerózy multiplex, keď priebeh ochorenia u žalobkyne nebol znaleckou organizáciou konštatovaný ako netypický a zároveň nebolo tvrdené, že by trpela aj iným pridruženým ochorením.

54. V súvislosti s námietkou žalovanej, že nebolo možné hneď na začiatku stanoviť diagnózu skleróza multiplex, že ju nebolo možné zistiť skôr, a že súdny znalec neuvádza jednoznačne, či by skoršia diagnostika aj pri doplnení všetkých vyšetrení bola možná už pri prvej, resp. druhej hospitalizácii, a či by MR nálezy splňali diagnostické kritériá. odvolací súd poukazuje na odsek 64 napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd uzavrel s poukazom na záver znaleckej organizácie, že ak by žalovaná vykonala potrebné vyšetrenia a viedla diagnostiku s úvahou o skleróze multiplex, žalobkyňa by bola neurologicky sledovaná a v ďalšom slede by mala dopĺňané s odstupom času kontrolné MRI vyšetrenia aj na MRI 3T, ktoré by na základe vyššej citlivosti už pravdepodobne demyelinizačné ložiská, ktoré spĺňali Mc Donaldove kritéria odhalili, a tým v kontexte výsledkov likvorového vyšetrenia a klinického obrazu by bola mohla byť diagnóza sklerózy multiplex stanovená skôr, preto nebolo možné sa s námietkou žalovanej stotožniť.

55. Žalovaná namietala, že v danom prípade je bezpodmienečne významným absencia, resp. nesúčinnosť žalobkyne po prvej hospitalizácii, kedy sa mala žalobkyňa podrobiť EMG, ako aj nesúčinnosť žalobkyne po druhej hospitalizácii, v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na záver okresného súdu v odseku 56, ktorý uzavrel, že EMG vyšetrenie nebolo tým vyšetrením v prípade žalobkyne, ktoré bola podľa znaleckého dokazovania potrebné pre vylúčenie demyelinizačného ochorenia typu SM, ku ktorému mali úvahy žalovanej smerovať ako aj s poukazom na záver okresného súdu v odseku 58 napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd neuznal argumentáciu žalovanej, že žalobkyňa zanedbala vyšetrenia, keď jej ani v prvej ani v druhej prepúšťacej správe potrebné vyšetrenia

(MR mozgu a MR krčnej chrbtice) neboli doporučené, preto sa odvolací súd s námietkou žalovanej nestotožnil.

56. S námietkou žalovanej, že okresný súd dôkaz znalecký posudok č. 127/2017 (v bode 40 odôvodnenia) nesprávne zhodnotil a keď tento hodnotil v spojení s rozhodnutiami Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, keď o žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia tohto úradu č.k. ZS204/00008/2014/R zo dňa 22.09.2014 nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté, sa odvolací súd nestotožnil, keď v odseku 51 napadnutého rozsudku okresný súd uzavrel, že nemal pochybnosti o správnosti záverov znaleckého posudku, keď tieto sú v logickom súlade s ostatnými vykonanými dôkazmi, najmä so záverom rozhodnutí ÚDZS a dávajú tak dostatočne spoľahlivý podklad pre prijatie záveru, že postup žalovanej pri prvej aj pri druhej hospitalizácii žalovanej nebol postupom lege artis. V konaní neboli zistené také skutočnosti zásadného významu, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť závery znaleckého dokazovania, keď znalecky posudok bol vypracovaný znaleckou organizáciou zahŕňajúcou viacero znalcov, pričom závery znaleckého posudku boli riadne zdôvodnené. Avšak odvolací súd poukazuje aj na to, že už uznesením č. k. 11C/133/2014-135 zo dňa 28.9.2015 (právoplatné dňa 20.10.2015) okresný súd zamietol návrh na prerušenie konania z dôvodu, konaní pred Krajským súdom v Trnave sp. zn. 14S/238/2014 nie je riešená žiadna otázka, ktorú by okresný súd v preskúmanom konaní nebol oprávnený riešiť sám, nakoľko rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou nie je pre súd záväzná a nemôže nahradiť znalecké dokazovanie ohľadom postupu žalovanej lege artis. Preto nie je dôvod čakať na skončenie konania na Krajskom súde v Trnave, ako na konanie, kde sa rieši otázka majúca význam pre konanie u osobnosti civilným deliktom a primerané zadošŕučinenie označené za jednu z civilnoprávných sankcií, ktorá má odrádzať rušiteľa chránených osobnostných statkov. Odvolací súd ešte poukazuje na to, že žalovaná so zamietnutím návrhu na prerušenie konania súhlasila, keďže odvolanie nepodala.

57. S námietkou žalovanej, že okresný súd sa vôbec nevysporiadal s argumentáciou žalovanej a intervenienta v súvislosti s námietkou rozporov vykonaných dôkazov nielen medzi nimi navzájom, ale aj v rozporoch v samotnom jednom vykonanom dôkaze - v znaleckom posudku a tieto rozpory neodstránil napriek návrhom na vykonanie ďalšieho dokazovania a to vypracovanie ďalšieho znaleckého posudku, v ktorom by boli tieto rozpory odstránené, sa odvolací súd nestotožnil a to s poukazom na záver okresného súdu v odseku 51 napadnutého v zmysle ktorého v konaní neboli zistené také skutočnosti zásadného významu, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť závery znaleckého dokazovania, keď znalecky posudok bol vypracovaný znaleckou organizáciou zahŕňajúcou viacero znalcov, pričom závery znaleckého posudku boli riadne zdôvodnené. Doplnenie dokazovania kontrolným znaleckým posudkom by bolo nadbytočné a neopodstatnené, pretože žalovaná ani intervenient po vypočutí znalkyne za znaleckú organizáciu ani neuviedli konkrétne výhrady, t.j. v čom spočíva nesprávnosť záverov znaleckého posudku, ktoré by bolo potrebné preveriť. Poukazovali len na to, že závery znaleckej organizácie a závery svedka ohľadom postupu (non) lege artis sú rozdielne, čo však vzhľadom k daným záverom (v neprospech žalovanej) a vzhľadom k vzťahu svedka k žalovanej (primár neurologického oddelenia žalovanej) nie je prekvapujúce, avšak nie je dôvodom pre kontrolné znalecké dokazovanie.

58. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou intervenienta a žalovanej, že okresný súd bagatelizoval výpoveď svedka MUDr. P., že závery jeho výpovede ignoroval (bez bližšej špecifikácie bagatelizácia a ingorácie), keď sa stotožnil so znaleckým posudkom a to s poukazom na odsek 41 napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 základných princípov CSP a v § 191 ods. 1 hodnotil skutočnosti uvádzané svedkom s ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania, predovšetkým závermi znaleckého posudku. Pričom okresný postupoval správne, keď neopísal kompletnú svedeckú výpoveď, keďže odôvodnenie rozsudku nie je súhrnom súdneho spisu, ale uviedol aké zistenia vyvodil z dôkazov, ktoré si odporujú. Konkrétne konštatoval, že zo znaleckého dokazovania vyplýva, že vzhľadom k ťažkostiam žalobkyne a likvorovému nálezu mali úvahy smerovať aj k demyelinizačnému ochoreniu typu Sclerosis multiplex, hoci svedok uviedol, že subjektívne ťažkosti žalobkyne aj objektívny nález boli vyhodnotené ako postihnutie periférnej nervovej sústavy a miešne postihnutie a ďalej sa malo pokračovať v sledovaní pacientky obvodným lekárom a spádovým neurológom. Napriek vyjadreniu svedka, že bol zahájený široký diferenciacno-diagnostický proces, zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že neboli vykonané všetky potrebné vyšetrenia k potvrdeniu, resp. vylúčeniu hlavne demyelinizačného ochorenia typu sklerózy multiplex, hoci na takéto ochorenie malo byť usudzované vzhľadom na ťažkosti žalobkyne a na likvorový nález. Na tvrdenie svedka, že MR bola realizovaná o 7-8 mesiacov neskôr (v júli

2012), znalecká organizácia poukazovala na to, že mala byť urobená aj cieleňá MR C krčnej chrbtice, keď príčiny neurologických problémov bolo odôvodnene potrebné hľadať na úrovni hrudnej miechy prípadne vyššie. Tvrdenie svedka, že ich neurologické oddelenie nevedelo o výsledkoch MR mozgu (8 ložiskových demyelinizačných lézií bielej hmoty) vykonaného počas hospitalizácie na infekčnej klinike, keďže z epikrízy prepúšťacej správy z infekčného oddelenia zo dňa 27.7.2012 vyplýva, že neurológovia späťný preklad neindikovali, a teda výsledky vyšetrení s nimi boli konzultované, pričom aj v námietkach zo dňa 4.11.2013 v rámci správneho konania svedok (primár neurologického oddelenia) uviedol, že výsledok vyšetrenia MR bol známy a bol nešpecifický. Svedok uviedol, že žalobkyňa bola odkázaná na vyšetrenie neurológa alebo na neurologickom oddelení, avšak z prepúšťacích správ z prvých dvoch hospitalizácií vyplýva, že bola odkázaná iba na dispenzarizáciu u neurológa (ide o pravidelné sledovanie pacienta s určitou chorobou, kedy je pacient pod pravidelnou lekárskou kontrolou, väčšinou ambulantne u príslušného špecialistu, pričom cieľom je sledovať v čase vývoj jeho choroby a včas reagovať na jej prípadný vývoj), pričom žalobkyňa ani po druhej hospitalizácii diagnózu stanovenú nemala. V zmysle záverov znaleckého dokazovania bolo viesť diagnostiku aj smerom k demyelinizačnému ochoreniu typu sklerózy multiplex, s poukazom na to, že príčina ťažkostí žalobkyne nebola známa, s poukazom na charakter ťažkostí a likvorový nález, a preto bolo potrebné vykonať aj MR mozgu a MR krčnej chrbtice, hoci svedok MR mozgu považoval za neštandard, pretože neboli symptómy, ktoré by svedčali poškodeniu mozgu. Svedok uviedol, že výsledky vyšetrenia likvoru pri druhej hospitalizácii brali na vedomie a brali ich ako nešpecifické, pretože sú aj iné ochorenia, ktoré sa tvária ako SM (napr. borelióza), okresný súd poukazuje na skutočnosť, že lymská borelióza bola diagnostikovaná z dôvodu omylu vo vzorke a následne bola žalobkyňa prepustená domov. V súvislosti s vyjadrením svedka, že vyšetrenie MR mozgu o 8 mesiacov neskôr ako prvá hospitalizácia bolo nešpecifické, a je podľa neho potom nelogické, aby skoršie vyšetrenie bolo špecifické, okresný súd poukázal na to, že vyšetrenie MR mozgu počas druhej hospitalizácie nebolo negatívne (8 ložiskových demyelinizačných lézií bielej hmoty), a hoci ochorenie SM priamo nepotvrďovali (pretože nespĺňali špecifické kritériá podľa Barkoffa - viď rozhodnutie ÚDZS), nevylučovali ho.

59. Nesúhlas intervenienta s tým, že výpoveď svedka nie je spôsobilá spochybníť vierohodnosť určitých záverov znaleckého posudku tak ako to uzavrel okresný súd, nie je dôvodný. Odvolací súd má za to, že okresný súd správne v odseku 50 napadnutého rozsudku uzavrel, že v prejednávanej veci nedošlo k relevantnému spochybneniu znaleckého posudku vypracovaného v konaní iným znaleckým posudkom, ani znaleckým posudkom ako listinným dôkazom, ani prípadným vyjadrením odborne spôsobilej osoby (za ktorú pre toto konanie nie je možné považovať svedka MUDr. G. P. PhD) a preto neboli s poukazom na citované rozhodnutia naplnené ani základné predpoklady pre pribratie iného znalca do konania, resp. pre vypracovanie kontrolného znaleckého posudku. Zároveň v odseku 44 napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na to, že intervenient aj žalovaná spochybnili závery znaleckého posudku iba s odkazom na výpoveď svedka MUDr. G. P. PhD., u ktorého podľa záveru okresného súdu v odseku 47 napadnutého rozsudku možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti pre jeho pomer k veci aj k žalovanej ako primára neurologického oddelenia žalovanej, čím je vylúčený, aby mohol vystupovať v konaní ako znalec alebo odborne spôsobilá osoba (§ 11 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch), keď mohol vystupovať ako svedok, je potom vylúčené, aby okresný súd prihliadal na jeho vyjadrenia týkajúce sa odborných otázok ako na porovnateľné so znaleckým dokazovaním s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 3 Cdon 385/96 zo dňa 26.11.1998).

60. K námietke intervenienta, že zo zdravotnej dokumentácie je zrejmé, že diagnostika postupu podľa záveru znaleckej organizácie, že mala byť v danom prípade už pri prvých hospitalizáciách vykonaná MR mozgu, nenasvedčovala odvolací súd poukazuje na 52 napadnutého uznesenia, v ktorom okresný súd poukázal na závery znaleckého posudku, podľa ktorého pri pozitívnom náleze vyšetrenia likvoru hlavne náleze oligoklonálnej skladby IgG v likvore sa mali ďalšie diferenciálne diagnostické postupy viesť smerom k potvrdeniu, resp. vylúčeniu hlavne demyelinizačného ochorenia typu sklerózy multiplex už počas prvej hospitalizácie na neurologickom oddelení. Podľa poverenej znalkyne pritom malo žalovanej evokovať, že ide o SM a nie o nervovosvalové ochorenie to, že pri nervovosvalovom ochorení nie je prítomná oligoklonálna skladba imunoglobulínov. Nie je potom možné súhlasiť s argumentáciou žalovanej, že klinické príznaky a výsledok EMG nasvedčovali o ochorení svalov a spojivového tkaniva, pretože tu bol výsledok likvoru, ktorý tomu podľa znalkyne nesvedčal.

61. Žalobkyňa argumentovala tým, že priznanú sumu 3.000,- Eur považuje za neprimeranú, keď neskorou diagnostikou prišla žalobkyňa o podstatnú časť života (jednak dĺžky života ale aj kvality). To

sa dá z pohľadu žalobkyne postaviť takmer na úroveň so stratou života. So záverom okresného súdu v odseku 82 nesúhlasí, aj keď úvaha okresného súdu je logická, avšak v danom prípade nie je použiteľná ani dôvodná, a to vzhľadom na charakter pochybenia zdravotníckych pracovníkov, ktorých pochybenie považujeme tiež za fatálne. Jediný rozdiel v tomto prípade je, že fatálny následok nenastal okamžite, ale prejaví sa až po určitom čase, no rovnako zdrvujúco. Pochybením žalovanej nastal rovnako fatálny následok ako v prípade spôsobenia okamžitej smrti.

62. K výške peňažnej náhrady, ktorú žalobkyňa namieta odvolací súd uvádza, že táto je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, tak ako je vyššie uvedené, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť). V nálezze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. 1568/09 bol konštatovaný zásah do práva na ochranu osobnosti civilným deliktom a primerané zadosťučinenie označené za jednu z civilnoprávných sankcií, ktorá má odrážať rušiteľa chránených osobnostných statkov a jeho možných nasledovníkov protiprávneho konania a byť tak nástrojom prevencie (náleží Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015). Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obeť“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Stanková v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdősová, PhD.: Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14, na ktoré poukázal aj súd prvej inštancie, ktorý konštatoval, že „pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch“, čo realizoval už súd prvej inštancie poukazom na výšky priznaných súm v obdobných prípadoch v odseku 82 napadnutého rozsudku, napriek tomu, že s obsahom tohto odseku vyjadrila žalobkyňa nesúhlas.

63. Zároveň z hľadiska komparácie s právnou úpravou v Českej republike sa podľa odvolacieho súdu javí vhodné poukázať na systematickú činnosť Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorý monitoruje činnosť českých súdov na trestnom úseku pri rozhodovaní v adhézných konaniach o nárokoch na náhradu nemajetkovej ujmy, spôsobenej trestnou činnosťou, z ktorej plynie základné rozpätie pri stanovení výšky náhrady tzv. „odškodnenia za smrť“, a to s poukazom aj na rozsudok NS ČR sp. zn. 4Tdo/1402/2015 zo dňa 12.4.2016, z ktorého odôvodnenia vyplýva, „dovolaciemu súdu sa javí ako ospravedliteľné, aby sa stanovenie výšky náhrady odvíjalo v základnom rozpätí medzi 240.000,- Kč až 500.000,- Kč, a to pre skupinu citovo najbližšie spriaznených osôb, ako sú rodičia, deti a manželia. Je nutné zdôrazniť, že takto stanovený rozsah kompenzácie zodpovedá typovým (neutrálnym prípadom), teda takým, kde nie sú pre konkrétnu situáciu sprísňujúci či naopak zmiernujúce kritériá“, ďalej odvolací súd poukazuje na to, že v odôvodnení tohto rozsudku je aj konštatovanie, že „tiež iné európske právne úpravy sa v obdobných prípadoch prevažne pohybujú pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy za usmrtenie blízkej osoby v rozpätí od 200.000,- Kč do 500.000,- Kč (20.000,- Eur Belgicko, Rakúsko, Slovinsko, Švajčiarsko).

Niektoré štáty (Fínsko, Švédsko, Maďarsko) dokonca kompenzujú nemajetkovú ujmu v ešte nižšom rozpätí od 100.000,- Kč do 200.000,- Kč, prípadne u nich zákonná úprava takejto nemajetkovej ujmy úprave absentuje, resp. náhradu nemajetkovej ujmy sekundárnych obetí vôbec neumožňuje (Nemecko, Holandsko)". Podľa názoru odvolacieho súdu sa uvedeným súd prvej inštancie plne riadil a vo vzťahu k výške uplatňovanému nároku žalobkyne zistil v dostatočnom rozsahu skutočnosti rozhodné pre meritórne posúdenie veci aj prihliadal na zákonom stanovené kritériá priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

64. Z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy má odvolací súd za to, že okresný súd správne konštatoval, že nebolo namieste priznať žalobkyňu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške, ktorá je obvykle priznávaná v prípade smrti blízkej osoby alebo v prípade neoprávneného zásahu zdravotníckych pracovníkov, ktorý má fatálne následky, keď protiprávne konanie žalovanej z tohto konania bolo jednou z príčin, ktoré majú za následok súčasný stav žalobkyne, nie však jedinou. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalobkyne, že pochybenie žalovanej bolo fatálne, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že síce žalovaná postupovala pri stanovení diagnózy non lege artis, ale podstatným v danej veci je, že diagnóza skleróza multiplex bola žalovanou stanovená (dňa 22.2.2013), a že vznik samotného ochorenia žalobkyne nezapríčinila žalovaná. Na mieste je nutné poukázať aj na to, že subjektívny pocit žalobkyne o fatálnom pochybení žalovanej na správnom závere okresného súdu nemá vplyv, pričom nie je možné porovnávať situáciu žalobkyne so situáciou, kedy v prípade postupu non lege artis dôjde k fatálnemu následku a to smrti pacienta, resp. s prípadom kedy by pacientovi nebola stanovená nesprávna diagnóza, s následnou nesprávnou liečbou.

65. Podľa názoru odvolacieho súdu závažnosť vzniknutej ujmy u žalobkyne v danom prípade, ako i okolností, za ktorých k porušeniu práv došlo, preto plne opodstatňovali súdom prvej inštancie žalobcom priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyňu podľa napadnutého rozsudku, došlo tak k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobkyne (reštitučnej podstaty relutárnej náhrady a jej vyrovnávacieho charakteru). Odvolací súd konštatuje, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobkyne v prípade, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Náhrada nemajetkovej ujmy žalobkyne, v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej správnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, je spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie.

66. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľov, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej časti, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

67. S poukazom na vyššie uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie rozsudkom v napadnutej vyhovujúcej časti I. výrok uložil žalovanej povinnosť ospravedlniť sa žalobkyňu, II. výrokom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňu sumu 3.000,- Eur a vo zvyšku (27.000,- Eur) žalobu žalobkyne zamietol (III. výrok) rozhodol vecne správne, preto odvolací súd po vysporiadaní sa s relevantnými odvolacou argumentáciou odvolateľov, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok v uvedených výrokoch, potvrdil.

68. Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP, ktorá sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 OSP. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 OSP), ale len dve (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nepôjde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu (znaleckej činnosti).

69. V časti rozhodovania o napadnutom IV. výroku o náhrade trov konania (žalobkyne a žalovanej) má odvolací súd za to, že pri rozhodovaní o trovách konania treba vziať zreteľ na skutočnosť, že predmetom konania sú dva nároky žalobkyne a to jednak nárok na ospravedlnenie a nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Okresný súd správne uzavrel, že žalobkyňa bola v konaní plne úspešná v časti nároku na ospravedlnenie, keďže prvoradým kritériom pri posudzovaní náhrady trov konania je procesný úspech, ktorý žalobkyňa dosiahla. Iná je už situácia pri rozhodovaní o náhrade trov konania ohľadom nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch, kde úspech žalobkyne v konaní je závislý iba od úvahy súdu ako aj, že v konaní, v ktorom okresný súd rozhodol, že žalobkyňa bola spôsobená zásahom do práv uvedených v § 11 Občianskeho zákonníka bola priznaná aj náhrada nemajetkovej ujmy odhliadnuc od výšky, ktorú požadovala v žalobcom petíte, pričom úspech žalobkyne v konaní je 100 %, avšak iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). V danej veci žalobkyňa je nutné považovať za plne procesne úspešnú podľa § 255 ods. 1 CSP aj v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže mala plný úspech, čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia (v časti požiadavky na nemajetkovú ujmu v peniazoch) vyplývajúca z jej procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu.

70. S ohľadom na uvedené v odsekoch 68 a 69 sa odvolací súd nestotožnil s námietkou žalovanej, že okresný súd nesprávne rozhodol o náhrade trov konania, keď považuje žalobkyňa v konaní za plne úspešnú. Odôvodnenie v odsekoch 87, 88, 89, 90 nepovažuje odvolací súd za zmätočné a rozporuplné na rozdiel od žalovanej, keď v odsekoch 87, 88, 89 okresný súd (len) citoval ustanovenia CSP, ktoré aplikoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Odsek 90 napadnutého rozsudku obsahuje odôvodnenie okresného súdu ako dospel k záveru, že žalobkyňa je plne úspešná v konaní, pričom uvedené odôvodnenie podľa názoru odvolacieho súdu vyhovuje náležitostiam § 220 ods. 2 CSP a to, že žalovaná so záverom okresného súdu a jeho úvahami nesúhlasí, samo osebe nespôsobuje objektívny nedostatok odôvodnenia v napadnutej časti o náhrade trov konania.

71. V uvedenom smere vo vzťahu k náhrade trov konania žalobkyne a žalovanej (IV. výrok), odvolací súd na odvolanie žalovanej a intervenienta (bez osobitnej odvolacej argumentácie s poukazom na § 380 ods. 1 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu s použitím § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

72. O nároku na náhradu trov štátu rozhodol okresný súd V. výrok, ktorý napadli odvolaním tak žalovaná ako aj intervenient, avšak obaja bez osobitnej odvolacej argumentácie, čím odvolaciemu súdu znemožnili preskúmanie odvolaním napadnutého V. výroku (§ 380 ods. 10 CSP), preto odvolací súd postupom podľa § 387 CSP napadnutý V. výrok ako vecne správny potvrdil.

73. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania medzi stranami odvolací súd rozhodol podľa § 255 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 CSP, vychádzajúc z pomeru úspechu strán v odvolacom konaní. Pričom žiadna zo strán (ani intervenient) v odvolacom konaní nedosiahli úspech, teda žiaden z odvolateľov nedosiahol v odvolacom konaní to, čoho sa odvolaním domáhal, preto žiadnej zo strán nebol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

74. Odvolací súd dáva okresnému súdu ešte do pozornosti, že v záhlaví napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nebol označený (vôbec) právny zástupca intervenienta JUDr. Baltazár Mucska, so sídlom Bratislava, Vajnorská 55, preto je potrebné postupom podľa § 224 CSP túto zrejmu nesprávnosť opraviť.

75. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).